

Økonomiministeriet

30. april 2024

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) 14.05.2024

- 1) Forslag til direktiv om hurtigere og mere sikker lempelse af overskydende kildeskat 2
(FASTER)
KOM(2023)324
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Skatteministeriet
- 2) Forslag om "Moms i den digitale tidsalder" (ViDA) følger
KOM(2022)701, KOM(2022)703, KOM(2022)704
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet og Skatteministeriet
- 3) Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF) 19
KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2024)185, KOM(2024)193
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 4) Økonomiske konsekvenser af Ruslands krig i Ukraine 28
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 5) Aldringsrapport for 2024 35
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 6) Internationale møder: Afrapportering fra G20- og IMF-møder 17.-19. april 2024 42
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet
- 7) Rådskonklusioner om finansiel forståelse 47
KOM-dokument foreligger ikke
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet, Erhvervsministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet
- 8) Makrofinansiel assistance (MFA) til Jordan 54
KOM(2024)159 final
Materialet er udarbejdet af Økonomiministeriet

Dagsordenspunkt 1: Forslag til direktiv om hurtigere og mere sikker lempelse af overskydende kildeskat (FASTER)

KOM(2023)324

1. Resume

ECOFIN vil muligvis 14. maj 2024 opnå enighed om et forslag om hurtigere og mere sikker lempelse af overskydende kildeskat, også kaldet FASTER.

Kommissionens forslag til direktiv om hurtigere og mere sikker lempelse af overskydende kildeskat af 19. juni 2023 har til formål at støtte en velfungerende kapitalmarkedsunion ved at gøre grænseoverskridende investeringer lettere og sikre fair beskatning ved at forebygge skattesvig og -misbrug. Kommissionen ønsker med forslaget at sikre bedre, simplere og mere ensartede procedurer for lempelse af overskydende kildeskat ved grænseoverskridende investeringer og samtidig sikre, at EU-landene har de nødvendige redskaber til effektivt at bekæmpe skattesvig og -misbrug.

Direktivet indeholder tre hovedelementer: 1) Digitale hjemstedserklæringer så investorer kun skal indhente én digital attest fra sit hjemland for at dokumentere, hvilket EU-land de er hjemmehørende i. 2) Implementering af et system for hurtig refusion eller et nettoindeholdelsessystem. Ved et system for hurtig refusion skal en anmodning om udbytterefusion indsendes senest 25 dage efter udlodning af udbyttet (i kompromisforslaget senest ved udløbet af den anden måned efter den måned, hvor udbyttet udbetales), og skattemyndigheden har 25 dage efter anmodningen (i kompromisforslaget udvidet til 60 dage efter anmodningsfristen) til at færdigbehandle anmodningen. Et nettoindeholdelsessystem indebærer, at der indeholdes udbytteskat svarende til den korrekte sats i forbindelse med udbetaling af udbyttet. 3) Krav om indberetning af en række detaljerede oplysninger om udbytter fra certificerede finansielle formidlere (primært større banker), dvs. hvem de modtager udbyttet fra, hvem de betaler udbyttet til, og eventuelle oplysninger om aktiviteter, der kan indikere misbrug (fx aktielån), mens EU-lande frit kan vælge, om visse transaktionsdata skal indberettes.

Ved siden af de to præsenterede ordninger (for hhv. hurtig refusion og et nettoindeholdelsessystem) skal medlemslandene fortsat opretholde et almindeligt refusionssystem, som kan håndtere de tilfælde, der ikke håndteres i enten et system for hurtig refusion eller et nettoindeholdelsessystem, fx tilfælde, der er undtaget.

Kommissionens forslag skønnes at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, herunder administrative konsekvenser. Det vurderes, at forslaget vil medføre et mindreprovenu for det offentlige, som dog ikke kan kvantificeres. Forslaget forventes samlet set at medføre væsentlige

administrative konsekvenser for Skatteforvaltningen som følge af behov for systemtilpasninger og it-udvikling.

Regeringen har arbejdet for ændringer, der kan mindske risiko for svig, og for, at de valgte løsninger bliver effektive og mindst muligt omkostningstunge og it-udviklingskrævende for Danmark. Der er desuden arbejdet for, at der afsættes rimelig tid til implementering af direktivet, herunder at der sikres sammenhæng til en kommende europæisk digital identitetstegnebog (i henhold til Forslag til forordning om en europæisk digital identitet (KOM(2021)281)). Generelt har forslaget i løbet af forhandlingerne bevæget sig i dansk retning.

På den baggrund kan man fra dansk side støtte et kompromis på linje med det seneste kompromisforslag, som vurderes at ligge inden for rammerne af mandatet i Europaudvalget 1. december 2023.

2. Baggrund

I EU kan investorer i en grænseoverskridende sammenhæng være forpligtet til at betale dobbelt skat af indkomst fra værdipapirer, de besidder (dvs. udbytte af aktiebeholdninger og renter på beholdninger af obligationer). Det hænger sammen med, at der dels kan opkræves skatter i værdipapirudstederens land (kildelandet), og dels i investorens bopælsland (bopælslandet) i form af indkomstskat.

For at undgå dette er mange lande blevet enige om at dele beskatningsrettighederne mellem kilde- og bopælslandene ved dobbeltbeskatningsoverenskomster, så ikke-hjemmehørende investorer kan være berettiget til en lavere udbytteskattesats eller en skattefritagelse i kildelandet. Derudover har nogle kildelande indført lavere satser eller fritagelser for bestemte ikke-hjemmehørende skatteydere.

Sådanne nedsættelser af eller fritagelser for udbytteskat kan indrømmes på to måder. Enten anvendes den nedsatte skattesats eller fritagelsen direkte på det tidspunkt, hvor udbyttet eller renterne udbetales (nettoindeholdelse), eller også tilbagebetales den overskydende indeholdte skat på grundlag af en tilbagebetalingsanmodning fra investoren (refusion).

Procedurerne for indgivelse af en anmodning om refusion af udbytteskat indebærer, at modtageren af betalingerne skal bevise, hvilket land vedkommende er hjemmehørende i, ved at anmode skattemyndighederne i sin bopælsstat om en bopælsattest. Desuden skal der indsendes dokumentation for kravet på refusion.

Procedurerne for lempelse af overskydende kildeskat er ofte besværlige for investorerne og kan variere betydeligt mellem EU-landene. Desuden er det konstateret i forbindelse med en række udbytteskandalen, at procedurerne for refusion af udbytteskat er behæftet med en risiko for skattesvig og -misbrug.

Dette kan være til hinder for at nå målene med kapitalmarkedsunionen¹. Forslaget skal imødegå dette ved at give udenlandske investorer nemmere og hurtigere adgang til lempelse af udbytteskat og sikre transparens og kontrolmuligheder gennem krav om indberetning af en række oplysninger.

3. Formål og indhold

Forslaget har to formål: 1) at støtte en velfungerende kapitalmarkedsunion ved at lette grænseoverskridende investeringer og 2) sikre fair beskatning ved at forebygge skattesvig og -misbrug.

Tabel 1 Hovedelementer i Kommissionens forslag og kompromisforslag

Forslagsdel	Eksisterende regler	Kommissionens forslag	Kompromisforslag
1. Digitale bopælsattester	EU-landene har hvert sit system, hvor investoren skal indhente sin bopælsattest (for at bevise, hvilket land vedkommende er hjemmehørende i).	Indførelse af fælles digitale bopælsattester, så investorer kun skal hente én digital attest.	Tilføjelse om at EU-landene kan indføre en verifikationsproces vedr. investorens bopæl baseret på den kommende europæiske digitale identitetstegebog.
2. System til hurtig refusion eller nettoindeholdelse	EU-landene vælger selv systemer for udbytterefusion. I Danmark behandles alle sager gennem det almindelige refusionssystem. I Danmark indeholdes en kildeskat på 27 pct. ved udbetaling af udbytte til udenlandske aktionærer. De fleste udenlandske aktionærer har ret til en lavere skattesats (fx 15 pct.) sfa. dobbeltbeskatningsoverenskomster. Disse udenlandske aktionærer kan anmode om refusion og få udbetalt differencen. Fristen for udbetaling er et halvt år, hvorefter beløbet forrentes.	EU-lande, der yder lempelser af overskydende kildeskat på udbytte af offentligt handlede aktier, skal oprette et af følgende systemer: 1. Et system til hurtig refusion eller 2. Et system til nettoindeholdelse. En kombination er også mulig. Ved system for hurtig refusion skal en anmodning om udbytterefusion indsendes til senest 25 dage efter udlodning af udbyttet, og skattemyndigheden har 25 dage fra modtagelsen af anmodningen til at færdigbehandle anmodningen. Lempelsesmodellerne kan ikke finde anvendelse, hvis der er foretaget handler to dage før udlodningen.	EU-lande, der yder lempelser af overskydende kildeskat på udbytte af offentligt handlede aktier, skal oprette et af følgende systemer: 1. Et system til hurtig refusion eller 2. Et system til nettoindeholdelse. En kombination er også mulig. Ved system for hurtig refusion <i>forlænges fristen for anmodning om udbytterefusion til udløbet af den anden måned efter den måned, hvor udbyttet udbetales.</i> Skattemyndighederne har 60 dage efter anmodningsfristen til at færdigbehandle anmodningen. Lempelsesmodellerne kan ikke finde anvendelse, hvis der er foretaget handler <i>fem</i> dage før udlodningen. <i>I systemet for hurtig refusion kan sagen overføres til det almindelige refusionssystem ved behov for yderligere kontrol.</i> En række lande med små kapitalmarkeder, som har implementeret nettoindeholdelsessystemer, får lov at bibeholde disse, såfremt de er sammenlignelige med direktivets.
3. Indberetning om udbytter	EU-landene bestemmer selv, om finansielle institutioner skal indberette oplysninger om udbyttetransaktioner. I Danmark udbeder Skatteforvaltningen sig allerede transaktionsoplysninger i refusionssager.	Finansielle institutioner forpligtes til at indberette detaljerede oplysninger om den enkelte udbyttetransaktion, modtageren af udbyttet, betaleren af udbyttet og anvendelsen af foranstaltninger til bekæmpelse af misbrug.	Tilføjelse om at EU-landene kan vælge (i tillæg til de oplysninger, der skal indberettes efter Kommissionens forslag), at finansielle institutioner også skal indberette om handler med relevante aktier, som den registrerede ejer har foretaget et år for record date – typisk dagen før udlodningen.

¹ Kapitalmarkedsunionen er en samlebetegnelse for tiltag, der har til formål at styrke det finansielle indre marked for alle EU-lande og dermed skabe vækst, arbejdspladser og investeringer, herunder i grøn omstilling.

Digitale bopælsattester

Det foreslås at indføre fælles digitale bopælsattester, så bl.a. investorer kun skal indhente én digital attest fra deres hjemland. Den digitale bopælsattest skal dokumentere, hvilket EU-land investoren er hjemmehørende i, hvilket har betydning for den sats, som udbyttet beskattes med i det udloddende selskabs hjemland. Formålet med digitale bopælsattester er at sikre mere effektiv administration af udbytteskat ved grænseoverskridende investeringer inden for EU. De digitale bopælsattester kan anvendes ifm. refusion af overskydende udbytteskat såvel som nettoindeholdelse af kildeskat med den korrekte sats allerede ved udbetalingen.

Der er i kompromisforslaget indsat en passus om, at hvis de juridiske og tekniske krav i EU er opfyldt, kan EU-landene indføre en verificationsproces vedr. investors bopæl baseret på den kommende europæiske digitale identitetstegnebog.

Hurtig refusion og nettoindeholdelse af kildeskat på udbytter

Kommissionens forslag forpligter alle de EU-lande, der yder lempelse af overskydende kildeskat på udbytte af offentligt handlede aktier, til at oprette enten 1) et system til hurtig refusion af for meget indeholdt skat på udbytter eller 2) et system til nettoindeholdelse af udbytteskat ved kilden. Det er også muligt at implementere en kombination af lempelsesmodellerne. Det vil således være muligt at implementere et nettoindeholdelsessystem, hvor de særligt risikofyldte sager (typisk hvor skattesatsen er under 15 pct.) undtages fra nettoindeholdelse og behandles i et system for hurtig refusion.

I Kommissionens forslag indebærer et system for hurtig refusion, at en udenlandsk investor skal indsende en anmodning om udbytterefusion senest 25 dage efter udlodningen af udbyttet, og skattemyndigheden har herefter 25 dage til at færdigbehandle anmodningen. En senere udbetaling vil skulle forrentes med en sats svarende til den rente, som EU-landene yder til skatteydere ved sen tilbagebetaling af indkomstskat. Et nettoindeholdelsessystem indebærer, at der kan indeholdes udbytteskat med den korrekte skattesats allerede i forbindelse med udbetaling af udbyttet til udenlandske aktionærer.

De EU-lande, der yder lempelse af overskydende kildeskat på renter på offentligt handlede obligationer, kan vælge at indføre lignende ordninger for lempelse af kildeskat på disse renter. EU-landene kan både ifm. hurtig refusion og nettoindeholdelse vælge at undtage de situationer, hvor investoren er berettiget til fuld skattefritagelse (dvs. en skattesats på 0 pct.), fra hurtig refusion eller nettoindeholdelse. Dette kan være særligt hensigtsmæssigt, da disse situationer generelt er mere sårbare over for misbrug.

Ordnningen for hurtig refusion eller nettoindeholdelse af skat på udbytter er obligatorisk for større finansielle formidlere (fx banker), men er frivillig for mindre finansielle formidlere, *jf. nedenstående afsnit om registrering*. De finansielle formidlere, som deltager i ordningen, vil skulle anmode om hurtig

Økonomiministeriet

refusion/nettoindeholdelse på vegne af deres kunder, dokumentere deres kunders berettigelse til refusion/nettoindeholdelse samt indberette information om udbyttet. Finansielle formidlere omfatter banker, værdipapircentraler og lignende, som formidler betalinger af udbytter mellem det udloddende selskab og den endelige modtager af udbyttet (investoren). Pensionskasser anses fx ikke som finansielle formidlere, da pensionskasserne selv er investorer.

Ved siden af de to præsenterede ordninger skal EU-landene fortsat opretholde et almindeligt refusionssystem, som kan håndtere de tilfælde, der er undtaget fra de to systemer. Det kan fx være tilfælde, hvor aktionæren har ret til fuld refusion (skattesats på 0 pct.), eller hvor investorens bank har valgt at stå uden for systemet til hurtig refusion eller nettoindeholdelse, *jf. nedenstående afsnit om registrering*.

Forhandlingerne har medført en række ændringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag.

For nettoindeholdelsesmodellen indebærer kompromisforslaget, at en række medlemslande med små kapitalmarkeder, som allerede har implementeret nettoindeholdelsessystemer, vil kunne bibeholde disse, såfremt systemet er sammenligneligt med direktivets nettoindeholdelsesmodel og stilles til rådighed for samme kreds af investorer, som vil kunne få lempelse efter direktivet.

For hurtig refusion indebærer kompromisforslaget, at fristen for anmodning om hurtig refusion er ændret til udløbet af den anden måned efter den måned, hvori udbetalingen af udbyttet er sket (ændret fra 25 dage efter udlodning af udbyttet), og fristen for skattemyndighedernes udbetaling af refusionen er udvidet til 60 dage (fra 25 dage) fra udløbet af fristen for anmodning om hurtig refusion. Hvis fristen for udbetaling af refusion overskrides, skal beløbet forrentes, hvilket også sker i dag ved for sen refusion af indeholdt udbytteskat.

En anmodning om hurtig refusion vil bl.a. kunne afvises i de situationer, hvor skattemyndighederne på baggrund af en risikovurdering vurderer, at der er behov for yderligere kontrol forud for en tilbagebetaling. Herefter kan sagen behandles i det almindelige refusionssystem dog således, at der sker forrentning, hvis 60-dages fristen overskrides, og anmodningen imødekommes.

Anti-misbrugsregler

I Kommissionens oprindelige forslag var man afskåret fra direktivets lempelsesmodeller, hvis der var foretaget handler to dage før udlodningen (ex-dividend date).

Efter kompromisforslaget er man nu afskåret fra direktivets lempelsesmodeller, hvis der er foretaget handler fem dage før udlodningen. Denne ændring vurderes at ville medvirke til at begrænse mulighederne for svig.

Såvel efter Kommissionens oprindelige forslag som kompromisforslaget vil man ikke kunne opnå lempelse efter direktivet, hvis de pågældende aktier indgår i finansielle arrangementer (fx aktielån) før ex-dividend date, hvilket er den dag, hvorfra aktierne typisk sælges uden ret til det udbytte som udloddes (typiske dagen efter generalforsamlingens vedtagelse af udlodningen).

Indberetning om udbytter

Alle de finansielle institutter, der (obligatorisk eller frivilligt) er en del af ordningen for hurtig refusion eller nettoindeholdelse (dvs. er certificerede finansielle formidlere, jf. også afsnit om *Registrering*), skal indberette en række detaljerede oplysninger om udbyttet. Indberetningen omfatter bl.a., hvem de modtager udbyttet fra, hvem de udbetaler udbyttet til samt eventuelle oplysninger om aktiviteter, der kan indikere misbrug (fx aktielån). EU-landene kan efter kompromisforslaget vælge, at der tillige skal indberettes oplysninger om eventuelle handler med de relevante aktier, den registrerede ejer har foretaget i et år forud for den såkaldte "record date" (typisk dagen før udbetaling af udbyttet) og indtil 45 dage efter record date. Formålet med det er at give skattemyndighederne bedre forudsætninger for at opdage svig med finansielle arrangementer. Det bemærkes, at Skatteforvaltningen allerede udbeder sig transaktionsoplysninger i refusionsager i dag.

Indberetningen skal sikre, at skattemyndighederne får bedre mulighed for at opdage eventuel svig ved at få adgang til alle de oplysninger, der er nødvendige for at rekonstruere den kæde, som betalingerne er gået igennem fra det udloddende selskab til investoren. Indberetningsfristen er efter Kommissionens forslag 25 dage efter record date. Fristen er efter kompromisforslaget ændret til udløbet af anden måned efter den måned, hvori udbetalingen af udbyttet sker.

Indberetningspligten gælder for alle udbytter, der skal beskattes i det pågældende kildeland, og som passerer gennem den pågældende certificerede formidler, og oplysningerne vil således også kunne anvendes til kontrol i det almindelige refusionssystem foruden de sager, der omfattes af hurtig refusion eller nettoindeholdelse.

Efter Kommissionens forslag skal de certificerede finansielle formidlere indberette direkte til kildelandets skattemyndigheder (direkte indberetning).

Efter kompromisforslaget har EU-landene, som alternativ til denne indberetningsmetode, mulighed for at vælge, at oplysningerne skal sendes mellem de finansielle formidlere op gennem den betalingskæde, udbyttet er passeret gennem, til den finansielle formidler, der har foretaget indeholdelsen af udbytteskatten, eller en anden finansiell formidler i betalingskæden, som samler oplysningerne og indberetter dem til skattemyndighederne i kildelandet (indirekte indberetning). Ved indirekte indberetning lægges opgaven med at samle og indberette oplysninger om betalingskæden således på en finansiell formidler, mens denne opgave ved direkte indberetning lægges på

skattemyndighederne. Om indberetningen er direkte eller indirekte vil evt. kunne have betydning for datakvaliteten.

Registrering

For at kunne drage fordel af nettoindeholdelse og hurtig refusion af udbytteskat skal investorerne kunne benytte sig af finansielle formidlere, der er certificeret til at levere tjenesteydelser på området. Der findes to grupper af formidlere, som kan registreres som certificerede finansielle formidlere og dermed få adgang til procedurerne i forslaget.

Registrering vil være obligatorisk for store institutter² og værdipapircentraler, der foretager indeholdelse af kildeskat på vegne af udstederen af aktierne³. Store institutter mv. er bl.a. dem, som er blandt de tre største målt på værdien af deres aktiver i det EU-land, hvor de er etableret. Disse skal lade sig registrere i de EU-lande, hvor de værdipapirudstedere, som deres kunder har investeret i, er beliggende.

Registrering vil være frivillig for alle andre enheder (herunder enheder, der er etableret i et tredjeland). Dvs. enhver, som fungerer som finansiell formidler og opfylder specifikke krav, kan efter eget ønske registrere sig i et eller flere af de nationale registre, der er oprettet i overensstemmelse med direktivet.

Efter Kommissionens forslag skal hvert enkelt EU-land oprette et nationalt register over certificerede finansielle formidlere, der registreres i landet.

Efter kompromisforslaget skal Kommissionen oprette en europæisk portal for registrerede finansielle formidlere. Finansielle formidlere, der ønsker at registrere sig, vil således ikke (som med Kommissionens forslag) skulle kontakte alle de EU-lande, de ønsker at registrere sig i, direkte, men kan sende en samlet anmodning om registrering via portalen. Det vil herefter være op til de enkelte EU-lande at afgøre, om anmodningen om registrering kan imødekommes i det pågældende land. Hvis anmodningen imødekommes, skal registreringen gøres offentligt tilgængeligt på den europæiske portal. Senere sletninger fra registrering foretaget af de enkelte EU-lande vil ligeledes skulle afspejles på portalen.

Due diligence

Certificerede (dvs. registrerede) finansielle formidlere skal indhente en erklæring fra den registrerede ejer af udbyttet. Ejeren skal skrive under på, at vedkommende er den retmæssige ejer af udbyttet (eller renterne) som defineret i kildelandets nationale lovgivning, og ikke er involveret i et finansielt arrangement knyttet til den pågældende aktie, som ikke er blevet afviklet eller ikke er udløbet eller på anden måde afsluttet. Et sådant finansielt arrangement

---

² Defineret i forordning (EU) 575/2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber.

³ Omfattet af anvendelsesområdet for forordning (EU) nr. 909/2014 om forbedring af værdipapirafviklingen i Den Europæiske Union og om værdipapircentraler, der leverer kildeskatteagentydelser.

Økonomiministeriet

kan fx være et aktielån. Tvivl om ejerskab på bestemte tidspunkter udnyttes til at svindle skattemyndigheder. Forslaget har bl.a. til hensigt at bekæmpe svindel af denne art ved at sikre transparens om ejerskab og brug af finansielle arrangementer som fx aktielån.

Den certificerede finansielle formidler skal kontrollere den registrerede ejers digitale bopælsattest eller bevis for skattemæssigt hjemsted i et tredjeland, herunder ift. oplysninger indhentet efter antihvidvaskreglerne. Den certificerede finansielle formidler skal derudover kontrollere den skattesats, en registreret ejer har ret til. I Kommissionens forslag skal det ved en udbyttebetaling på 1.000 euro eller mere derudover kontrolleres, om der foreligger et finansielt arrangement (fx et aktielån), der ikke er blevet afviklet eller ikke er udløbet eller på anden måde afsluttet, på grundlag af de oplysninger, som den certificerede finansielle formidler er i besiddelse af. Beløbsgrænsen på 1.000 euro er udgået af kompromisforslaget, så det kontrolleres, om der foreligger et finansielt arrangement, uanset beløbstørrelse. Herudover skal de certificerede finansielle formidlere efter kompromisforslaget verificere, om der er foretaget handler fem dage før udlodningen.

Endelig er der i kompromisforslaget udformet særlige regler for de tilfælde, hvor den registrerede ejer er forskellig fra den, der er berettiget til lempelse. Det kan fx være i tilfælde, hvor den registrerede ejer er en skattemæssig transparent enhed, og hvor det er deltagerne heri, der er berettiget til evt. lempelse. Sådanne investeringer gennem transparente enheder er hyppigt forekommende og kan involvere store beløb. Med kompromisforslaget sikres, at sådanne investeringer dækkes af direktivet og dermed et bredere anvendelsesområde for direktivet.

Ansvar ved fejl

EU-landene skal efter Kommissionens forslag indføre regler om, at en certificeret finansiell formidler gøres ansvarlig for mistede skatteindtægter, hvis denne forsætligt eller uagtsomt undlader at opfylde sine forpligtelser efter direktivets bestemmelser om indberetning, hurtig refusion, nettoindeholdelse eller due diligence.

Efter kompromisforslaget vil EU-landene skulle indføre regler om, at en certificeret finansiell formidler kan gøres ansvarlig for mistede skatteindtægter, hvis denne helt eller delvist undlader at opfylde sine forpligtelser efter direktivets bestemmelser om indberetning, hurtig refusion, nettoindeholdelse eller due diligence. Der stilles således ikke længere krav om forsæt eller uagtsomhed.

Sanktioner

EU-landene skal indføre sanktioner for overtrædelse af indberetningsreglerne. Disse sanktioner skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Gennemførelsesfrist

Det seneste kompromisforslag indebærer, at FASTER skal være gennemført i EU-landene senest den 31. december 2029 (før 2026), og reglerne skal gælde fra den 1. januar 2030 (før 2027).

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal høres i overensstemmelse med TEUF artikel 113 og 115.

Europa-Parlamentet vedtog 28. februar 2024 ECON-udvalgets resolution om forslaget. Resolutionen udtrykker overordnet støtte til forslaget og Kommissionens intention om at introducere et fælles EU-system for lempelse af kildeskat, mindske byrder og barrierer for investeringer og understøtte kapitalmarkedsunionen samt forbedre betingelserne for at mindske risici for skattesvig og -misbrug.

Europa-Parlamentets resolution bemærker, at det bør undersøges, om der kan sikres yderligere forenklinger for investorer, herunder om procedurerne kan lattes yderligere for mindre investorer, en analyse af de servicegebyrer, de finansielle formidlere vil opkræve, samt en undersøgelse af, om der kan gennemføres et universelt nettoindeholdelsessystem i alle EU-lande. Derudover efterspørges bedre beskyttelse af skatteyderes persondata og afklaring af sammenhængen mellem FASTER og Kommissionens forslag om et direktiv til bekæmpelse af misbrug af postkasseselskaber til skatteformål (Unshell).

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet i artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU). Problemets grænseoverskridende karakter kræver et fælles initiativ i hele det indre marked.

Årsagen til problemet er i følge Kommissionen hovedsagelig, at der blandt de medlemsstater, der opkræver kildeskat af udbytte- eller rentebetaling, anvendes forskellige ordninger for at give mulighed for lempelse af overskydende skat i grænseoverskridende situationer.

Det er Kommissionens opfattelse, at opretholdelsen af en stadig mere fragmenteret ramme for kildeskatteprocedurer i EU medfører høje efterlevelseseffekter for de involverede investorer og finansielle formidlere. Spørgsmålets grænseoverskridende karakter kræver en indsats på EU-plan for at forenkle de administrative procedurer og reducere overholdelseseffekterne. I mangel af et sådant initiativ forhindrer de fragmenterede nationale kildeskatteprocedurer, at lempelsesprocedurerne for grænseoverskridende transaktioner kan fungere effektivt. Dermed er der tale om en hindring for det indre markeds rette virkemåde. Der er derfor behov for en EU-indsats for at skabe lige vilkår for nationale og udenlandske investorer og for både hjemmehørende og ikkehjemmehørende formidlere.

Det er ligeledes regeringens opfattelse, at nærhedsprincippet er overholdt.

Som reglerne er i dag, så skal såvel finansielle formidlere som investorer forholde sig til op til 27 forskellige regelsæt på udbytteområdet. Ved at etablere et fælles regelsæt på tværs af EU sikres såvel finansielle formidlere som investorer lettere adgang til grænseoverskridende investering, hvilket vil bidrage positivt til etableringen af kapitalmarkedsunionen.

Med Kommissionens forslag etableres en ambitiøs tilgang til administration af en hurtig refusion og/eller nettoindeholdelse, herunder med en tilknyttet indberetningsordning. Via denne indberetningsordning vil EU-landene opnå ikke blot en hurtig adgang til relevante oplysninger til brug for kontrol af udbytteområdet, men også flere og bedre data at kontrollere refusionsanmodninger ud fra end i dag. De ordninger, som EU-landene etablerer hver for sig, vil for udenlandske aktører alene kunne være frivillige. Ordninger som den foreslåede indebærer væsentlige omkostninger for de certificerede finansielle formidlere. Når ordningen dækker hele EU, skal formidlerne ikke indrette systemer til understøttelse af op til 27 forskellige ordninger, men blot til understøttelse af én ordning. Hvis EU-landene skulle indføre hver sin ordning, ville dette formentlig føre til en væsentlig lavere tilslutningsgrad blandt de finansielle formidlere, hvorved ordningerne ville være betydeligt mindre effektive.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Efter de gældende danske regler udstedes der ikke bopælsattester elektronisk. Udstedelse af en sådan attest sker via en særlig blanket, som skal udfyldes.

Efter de gældende danske regler indeholdes udbytteskat med 27 pct. Udenlandske aktionærer, der er berettiget til en lavere skattesats, er således henvist til efterfølgende at anmode om refusion af den for meget indeholdte skat.

Det følger af kildeskattelovens § 69 B, at hvis den for meget indeholdte kildeskat ikke er tilbagebetalt inden 6 måneder fra Skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling, forrentes beløbet.

Kan Skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.

Udgangspunktet er, at investor selv skal anmode om refusion, men investor har mulighed for at bemyndige sit finansielle institut til at anmode på vegne af sig. Danske finansielle institutter er således alene involveret i refusionsanmodninger i tilfælde, hvor de indsender anmodninger på vegne af deres kunder. Der er i Danmark derved ikke regler om registrering af udenlandske finansielle formidlere.

Økonomiministeriet

Danske finansielle institutter har pligt til at indberette om deres kunders udbytter efter skatteindberetningslovens §§ 16 og 18. Udenlandske finansielle institutter er ikke omfattet af denne pligt.

Der er alene pligt til at indeholde kildeskat af visse koncerninterne fordringer. Der er således ikke nogen generel pligt til at indeholde kildeskat af offentligt handlede obligationer.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens forslag indeholder et initiativ om at indføre digitale bopælsattester. Udstedelse af sådanne attester kræver ændring af den danske lovgivning. Ændringen vil formentlig skulle ske i kildeskatteloven.

Gennemførelse af hurtig refusion eller nettoindeholdelse vil ligeledes kræve ændring af den danske lovgivning. En sådan ændring vil formentlig også skulle ske i kildeskatteloven, herunder indførelse af særlige frist- og forrentningsregler i forhold til hurtig refusion, hvis det er denne løsning, der vælges implementeret i Danmark.

Den umiddelbare vurdering er, at der er fordele og ulemper ved såvel hurtig refusion som nettoindeholdelse, som skal afdækkes yderligere. Et system for hurtig refusion gør det muligt fortsat at kontrollere forud for udbetaling af overskydende udbytteskat, men inden for en kortere frist end i det almindelige refusionssystem. Hurtig refusion forventes bl.a. at øge kompleksiteten i forhold til sagsbehandlingen fx ved øget risici for, at der indgives flere ansøgninger (dels i ordningen for hurtig refusion, dels i det almindelige refusionssystem). Et nettoindeholdelsessystem ventes ikke at medføre samme udfordringer og vurderes dermed at indebære lavest risiko for svig, men giver kun begrænset mulighed for at kontrollere forud for udbetaling.

Uanset om modellen for hurtig refusion eller modellen for nettoindeholdelse vælges, vil der skulle etableres et register, hvor de certificerede finansielle formidlere vil skulle lade sig registrere. Derudover vil der skulle indføres indberetningsregler for de certificerede finansielle formidlere, som kræver lovændring. Registreringsreglerne vil formentlig skulle indsættes i kildeskatteloven, mens indberetningsreglerne enten vil skulle følge af kildeskatteloven eller af skatteindberetningsloven.

Endelig vil der skulle indføres sanktioner, som skal anvendes i tilfælde, hvor forpligtelserne efter FASTER ikke overholdes. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende effekt.

Efter Kommissionens forslag kan EU-landene frivilligt vælge også at lade kildeskatter på renter af offentligt forhandlede obligationer omfatte af ordningerne til hurtig refusion eller nettoindeholdelse. Det antages, at denne mulighed ikke vil blive udnyttet ved en dansk gennemførelse af direktivet.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Økonomiministeriet

Det er tidligere vurderet, at Kommissionens forslag ville medføre et mindreprovenu for det offentlige, som dog ikke umiddelbart kan kvantificeres nærmere. Det gælder uanset, om direktivet implementeres som et system for hurtig refusion eller et nettoindeholdelsessystem. Det skyldes dels, at Kommissionens oprindelige forslag ifølge Skattestyrelsen kunne gøre det vanskeligt at opretholde en lige så robust kontrol som i dag, dels at forslaget måtte forventes at reducere en aktuel "underudnyttelse" af de gældende muligheder for at søge refusion af for megen indeholdt kildeskat i Danmark, bl.a. fordi udenlandske investorer i dag enten ikke har kendskab til muligheden for refusion, eller fordi beløbet er for ubetydeligt i forhold til den administrative opgave ved at søge refusion. Begge dele ville i givet fald trække i retning af et mindreprovenu for det offentlige i form af færre nettoindtægter fra beskatningen af udbytter til udenlandske investorer.

Det må forventes, at danske aktionærer på tilsvarende vis underudnytter mulighederne for at søge om refusion af for megen indeholdt kildeskat i udlandet. Det indebærer, at forslaget ikke vil få væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser, idet mindreprovenuet for det offentlige modsvares af en skattebesparelse i udlandet for danske aktionærer i form af en lavere grad af dobbeltbeskatning.

Forslaget skønnes at have væsentlige administrative omkostninger for Skatteforvaltningen som følge af systemtilpasninger og it-udvikling, uanset valg af system for hurtig refusion eller et nettoindeholdelsessystem. Skatteforvaltningen har i efteråret 2023 med betydelig usikkerhed skønnet, at Kommissionens forslag kan medføre omkostninger til it-udvikling på 250-400 mio. kr. Skønnet er behæftet med meget stor usikkerhed og er inkl. et usikkerhedstillæg på 100 pct., men uden driftsomkostninger. Derudover kan der være afledte supplerende udviklingsbehov ift. Digitaliseringsstyrelsens kommende implementering af den europæiske digitale identitetstegnebog, der på baggrund af bl.a. en digital bopælsattest, som finder anvendelse i FASTER, skal give adgang til offentlige tjenester i EU.

Der vil være risiko for, at it-implementeringen af et eller flere af elementerne i forslaget har en størrelse, der i sig selv giver anledning til betydelige risici i forhold til at sikre rettidig og succesfuld implementering. It-understøttelsen skal desuden prioriteres sammen med andre højt prioriterede it-udviklingsopgaver i Skatteforvaltningen og vil forventeligt fortrænge nogle af disse i en periode. Derfor er det også positivt at implementeringsfristen i det seneste kompromisforslag er rykket tre år frem fra 1. januar 2027 til 1. januar 2030.

Det vurderes derudover med stor usikkerhed, at forslaget kan bidrage til at reducere de administrative udgifter til sagsbehandling og kontrol i Skatteforvaltningen som følge af en forventet reduktion i antallet af refusionsanmodninger, hvorfor årsværksbehovet til kontrol reduceres, såfremt direktivet implementeres ved en nettoindeholdelsesmodel. Der vil dog være

Økonomiministeriet

omkostninger for Skatteforvaltningen vedrørende kontrol af indberettede oplysninger fra banker mv., som er omfattet af direktivet. Såfremt der implementeres et system for hurtig refusion, kan dette medføre større administrative omkostninger.

Det bemærkes, at det følger af Budgetvejledningen, at udgifter som følge af EU-retsakter, der medfører statslige merudgifter, skal afholdes inden for eksisterende bevillinger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes samlet set at indebære en lettelse for erhvervslivet, idet aktionærer og investorer hurtigere og nemmere vil kunne få lempet overskydende kildeskat, hvilket ifølge Kommissionen vil fremme investeringer på tværs af grænser. Det vurderes, at forslaget indeholder en række omstillingsbyrder, løbende byrder og løbende lettelser. Byrder er blandt andet forbundet med systemudvikling i forhold til de fælles bopælsattester, etablering af et system til hurtig refusion eller nettoindeholdelse for finansielle formidlere, herunder indberetning, samt sikring af relevante erklæringer fra kunderne. Desuden skal det sikres, at oplysningerne stemmer overens med de oplysninger, som de finansielle formidlere har indhentet i henhold til antihvidvaskreglerne. Disse omstillingsomkostninger må også forventes at medføre løbende lettelser, da forslaget vil indebære ensretning og digitalisering af blandt andet nuværende manuelle processer.

De administrative konsekvenser ved ovenstående kan ikke kvantificeres på nuværende tidspunkt. Det skyldes, at der er betydelig usikkerhed om, hvordan de konkrete artikler i Kommissions forslag skal udmøntes. Direktivets konsekvenser for danske investorer og finansielle formidlere afhænger af, hvordan andre EU-lande implementerer direktivet. Erhvervsstyrelsen vil på den baggrund foretage en nærmere vurdering af de administrative konsekvenser i forbindelse med implementering af direktivet i Danmark. Det forventes, at relativt få danske banker vil blive pålagt at registrere sig som certificerede finansielle formidlere, mens det er uvist, hvor mange der vil gøre det frivilligt.

Kommissionen skønner, at omkostningerne for de finansielle formidlere på EU-plan vil være på 75,9 mio. euro i engangsomkostninger og 13 mio. euro i årlige udgifter.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Det er tidligere vurderet, at FASTER som foreslået af Kommissionen kunne medføre en øget risiko for misbrug og svig i forbindelse med refusion af udbytteskat uanset, om direktivet implementeres som et system for hurtig refusion eller et nettoindeholdelsessystem.

Det vurderes, at det aktuelle kompromisforslag i høj grad imødekommer disse bekymringer, og at FASTER således ikke vil medføre en væsentligt øget risiko for misbrug og svig.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring den 20. juni 2023 hos Advokatsamfundet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Borger- og retssikkerhedschefen i Skatteforvaltningen, CEPOS, Cevea, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Dataetisk Råd, Datatilsynet, DI, Digitaliseringsstyrelsen, Erhvervsstyrelsen – Område for Bedre Regulering (OBR), Finans Danmark, Finanstilsynet, Foreningen Danske Revisorer, Forsikring & Pension, FSR - danske revisorer, Justitia, Kraka, Landsskatteretten, Mellempøkeligt Samvirke, Oxfam IBIS, Skatteankbeforvaltningen og SRF Skattefaglig Forening.

Digitaliseringsstyrelsen finder, at forslaget overordnet vurderes at være udformet i overensstemmelse med principperne for digitaliseringsklar lovgivning, herunder navnlig princip 7 om at forebygge fejl og snyd og princip 4 om sammenhæng på tværs.

I forhold til spørgsmålet om behovet for it-udvikling bemærker Digitaliseringsstyrelsen, at EU-kommissionens estimat af de forventede udviklingsomkostninger for skattemyndigheder i medlemsstaterne forekommer at være behæftet med betydelig usikkerhed, som i nogen grad må forventes at være afhængig af de konkrete retningslinjer, der forventes udstukket ved gennemførelsesretsakter.

Finans Danmark bemærker, at det er en helt afgørende forudsætning, at der rettidigt fastlægges en elektronisk velfungerende og ensartet definition af Beneficial owner i EU-medlemslandene til brug for håndteringen af de foreslåede regler.

Finans Danmark er generelt bekymret for, at forslaget i et uforholdsmæssigt omfang medfører, at administrative omkostninger og ansvar for refusion overvæltet på de certificerede finansielle formidlere.

Finans Danmark påpeger, at den primære administrative byrde i dag ligger hos investorerne. Med den foreslåede ordning pålægges de certificerede finansielle formidlere en øget rapportering, der påfører disse højere omkostninger.

Finans Danmark henleder opmærksomheden på, at ikrafttrædelsestidspunktet den 1. januar 2027 er meget ambitiøst i forhold til at opnå en politisk aftale på EU-niveau og efterfølgende implementering.

Finans Danmark foreslår som et alternativ til den digitale bopælsattest, at der etableres en online database indeholdende lister over skatteydere i hver enkelt medlemsstat, så kildelandene selv får mulighed for at undersøge investorerne skattemæssige hjemsted.

Finans Danmark påpeger, at 25 dage til at behandle en refusionsanmodning efter modtagelsen af anmodningen er ambitiøst og kræver høj grad af automatisering og tvivler på, om skattemyndighederne på basis af de indberettede oplysninger vil kunne fastlægge, hvem der er retmæssig ejer af udbyttet inden for fristen.

Økonomiministeriet

Finans Danmark undrer sig over, hvorfor registreringen af de certificerede finansielle formidlere skal ske i kildelandet og ikke i formidlerens eget hjemland. Dog har Finans Danmark forståelse for dette i forhold til formidlere i tredjelande. Derudover spørger Finans Danmark, hvorfor der ikke etableres et fælles register inden for EU til brug for registrering af de certificerede finansielle formidlere frem for nationale registre.

I forhold til den validering de certificerede finansielle formidlere skal foretage i relation til investorerne savner Finans Danmark klare regler på området, så det er klart, hvilke forpligtelser formidlerne har.

Finans Danmark vurderer, at indberetningsforpligtelsen vil være omkostningstung for de certificerede finansielle formidlere, og at indberetningsfrekvensen vil være høj.

Finans Danmark mener, at de finansielle arrangementer, der skal indberettes om, skal være klart definerede og konstant opdaterede. I modsat fald vil der opstå en gråzone og de certificerede finansielle formidlere vil være forpligtede til at skulle identificere finansielle arrangementer på basis af en bevidst bred definition.

Finans Danmark kritiserer, at det gøres obligatorisk for nogle finansielle formidlere at understøtte en lempelsesproces.

Endelig anfører Finans Danmark, at reglerne for ansvaret for fejl vil medføre en væsentlig risiko for de certificerede finansielle formidlere, hvis definitionerne og due diligence forpligtelserne ikke er klart beskrevet.

Forsikring & Pension vurderer, at en vedtagelse af de kildeskatteprocedurer, som direktivudkastet lægger op til, vil være et vigtigt første skridt til at formindske barriererne for grænseoverskridende investeringer og gøre EU til et mere attraktivt investeringsområde.

Forsikring & Pension foreslår, at der arbejdes på at gøre direktivudkastet endnu mere ambitiøst, dels ved at udvide de foreslåede kildeskatteprocedurer til også at omfatte udbytter og renter fra unoterede selskaber, dels ved at lave mere lempelige regler for low-risk investorer som pensionsinstitutter og forsikringsselskaber.

Herudover finder Forsikring & Pension det centralt, at man fra dansk side sikrer, at artikel 10 i direktivet bliver præciseret, så det sikres, at danske pensionsinstitutter ikke udelukkes fra de hurtigere kildeskatteprocedurer, hvor der er fritagelse for kildeskat efter interne regler, eller hvor den danske regering har fået forhandlet fritagelse for kildeskat på udbytter for pensionsinstitutter i de danske dobbeltbeskatningsoverenskomster.

Forsikring & Pension opfordrer til, at den danske regering støtter og aktivt arbejder for enighed om en hurtig vedtagelse af direktivet.

Forsikring & Pension støtter indførelsen af fælles digitale bopælsattester. Forsikring & Pension vurderer imidlertid, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der i bopælsattesten tages højde for, at visse typer af investorer, fx pensionsinstitutter, ofte gives fordelagtige vilkår. Ellers bliver det de certificerede finansielle formidlere, der har ansvaret for at vurdere, om en investor fx er et pensionsinstitut. Det foreslås i denne forbindelse, at der etableres en fælles bindende EU-definition af et anerkendt pensionsinstitut.

Endelig foreslår Forsikring & Pension, at de situationer, hvor et pensionsinstitut stiller værdipapirer til sikkerhed for en investering, undtages fra at være omfattet af begrebet ”finansielt arrangement”.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget er generelt blevet positivt modtaget, og det anses for muligt, at formandskabet vil kunne udarbejde et kompromisforslag, der kan opnås enighed om.

Flere EU-lande har dog betonet vigtigheden af, at de enkelte lande kan fastsætte robuste anti-misbrugsregler nationalt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forslaget om at sikre en velfungerende kapitalmarkedsunion ved at give udenlandske investorer nem og hurtig adgang til lempelse af udbytteskat samt sikre fair beskatning og forebygge skattesvig og -misbrug. Forslaget vurderes at skabe bedre vilkår for investorer og dermed fremme investeringer i EU. Samtidig har regeringen arbejdet for ændringer, der kan mindske risiko for fejl og svig, samt for at reducere de it-mæssige implementeringsomkostninger. Det vurderes, at forslaget generelt har bevæget sig i den rigtige retning i forhold til danske prioriteter.

Regeringen har arbejdet for at kunne undtage sager, hvor skattesatsen er under 15 pct. Det er hidtil ikke lykkedes at få forhandlet en sådan undtagelse på plads.

Direktivet åbner imidlertid mulighed for, at særligt risikofyldte sager – typisk hvor *skattesatsen er over nul pct., men under 15 pct.* – vil kunne undtages fra nettoindeholdelse og behandles i et system for hurtig refusion. Udbetalingsfristen i modellen for hurtig refusion er samtidig ændret fra de oprindelige 25 dage til 60 dage. Fristen for hurtig refusion på 60 dage kan kombineres med en ny regel om, at en anmodning om hurtig refusion vil kunne afvises, hvis skattemyndighederne på baggrund af en risikovurdering vurderer, at der er behov for yderligere kontrol forud for en udbetaling. Herefter kan sagen behandles i det almindelige refusionssystem dog således, at der sker forrentning, hvis 60-dages fristen overskrides, og anmodningen imødekommes. Sager, hvor *skattesatsen er nul pct.*, vil desuden kunne undtages fra de foreslåede lempelsesmodeller og vil kunne behandles i standardrefusionssystemet, som medlemslandene vil skulle opretholde parallelt med den valgte lempelsesmodel eller en kombination heraf. Det er i den type sager, hvor risikoen for svig er størst. En sådan samlet løsning for dels

sager med skattesats over nul, men under 15 pct., og dels sager med skattesats på nul pct. vil være tilfredsstillende set fra et dansk perspektiv, da der reelt opnås det samme som med en egentlig undtagelse af sager med en sats under 15 pct.

Derudover er direktivets anti-misbrugsregler styrket i forhold til Kommissionens oprindelige forslag. I Kommissionens oprindelige forslag var man afskåret fra direktivets lempelsesmodeller, hvis der var foretaget handler to dage før udlodningen. Efter kompromisforslaget er man nu afskåret fra direktivets lempelsesmodeller, hvis der er foretaget handler fem dage før udlodningen. Denne ændring vurderes at ville medvirke til at begrænse mulighederne for svig. Dertil er der indført bestemmelser, der pålægger certificerede finansielle formidlere ansvar for manglende skatteindtægter, såfremt denne ikke lever op til forpligtelserne i direktivet.

Forslaget forventes at medføre omfattende it-udvikling. På den baggrund har regeringen arbejdet for, at løsningerne bliver omkostningseffektive, og at omfanget af it-udvikling forbundet med implementering reduceres mest muligt, samt at der afsættes rimelig tid til implementering af direktivet. Det skal bl.a. ses i sammenhæng med omfanget af it-udvikling, Skatteministeriets it-aktivitetsloft og at it-udviklingen vil skulle prioriteres op mod andre højt prioriterede it-udviklingsopgaver. Ligeledes skal der sikres sammenhæng til en kommende europæisk digital identitetstegnebog (i henhold til Forslag til forordning om en europæisk digital identitet) for at undgå yderligere omstillingsomkostninger ifm. udviklingen af den digitale bopælsattest, som både skal kunne finde anvendelse i FASTER og den digitale identitetstegnebog. I det aktuelle kompromisforslag er implementeringsfristen længere end i Kommissionens oprindelige forslag.

Samlet set kan Danmark på den baggrund støtte et kompromis på linje med det seneste kompromisforslag, som vurderes at ligge inden for rammerne af mandatet i Europaudvalget 1. december 2023.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 1. december 2023. Der henvises til grund- og nærhedsnotat om sagen oversendt til Folketingets Europaudvalg 21. september 2023 og samlenotat oversendt 23. november 2023. Sagen skønnes at burde forelægges Folketingets Europaudvalg til *orientering*.

Dagsordenspunkt 3: Implementeringen af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408, KOM(2022)231, KOM(2024)185, KOM (2024)193

1. Resume

ECOFIN har godkendt rådsbeslutninger vedr. alle EU-landes genopretningsplaner og for mange lande også rådsbeslutninger om opdaterede planer. Processen med udbetalinger til landene pba. gennemførte milepæle og mål er ligeledes i gang.

ECOFIN ventes 14. maj 2024 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. Spaniens, Italiens og Irlands opdaterede genopretningsplaner. Kommissionen har 22. april 2024 fremlagt en positiv vurdering af revisionen af Spaniens og Italiens genopretningsplaner. Kommissionen ventes at fremlægge forslag til revideret rådsbeslutning for Irlands genopretningsplan forud for rådsmødet 14. maj 2024.

Spaniens og Italiens genopretningsplaner indeholder målrettede justeringer af teknisk karakter, som ikke ændrer ambitionsniveauet eller størrelsen af lån og tilskud anmodet om i planerne. Kommissionen har på den baggrund fremlagt en samlet positiv vurdering af begge planer, herunder ift. at planerne fortsat lever op til genopretningsforordningens kriterier, bl.a. vedr. prioriteringen af grønne og digitale tiltag samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer.

Regeringen støtter Rådets vedtagelse af reviderede rådsbeslutninger vedr. Spaniens og Italiens opdaterede genopretningsplaner på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023. Regeringen vil på samme vis kunne støtte Rådets vedtagelse af revideret beslutning vedr. opdatering af Irlands genopretningsplan, under forudsætning af, at beslutningen ligger inden for rammerne af mandatet, herunder at Kommissionen fremlægger en samlet positiv vurdering for Irlands opdaterede plan.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("Next Generation EU"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("Recovery and Resilience Facility") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser).

Økonomiministeriet

Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021. Forordningen er efterfølgende revideret mhp. at tage højde for REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt, jf. nedenfor. Den reviderede forordning trådte i kraft 1. marts 2023.

For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten har alle 27 EU-lande udarbejdet nationale genopretningsplaner ("*Recovery and Resilience Plans*"), hvor landene beskriver konkrete tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Kommissionen skal i sin vurdering af landenes genopretningsplaner tage hensyn til en række forordningsbestemte kriterier⁴, herunder om planen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, at skabe arbejdspladser, at fremme den økonomiske, institutionelle og sociale robusthed samt effektivt vil bidrage til grøn og digital omstilling og til at adressere landespecifikke udfordringer identificeret som led i det europæiske semester, jf. bilag 1 og boks 1.

Genopretningsplanernes reformer og investeringer er formuleret som konkrete milepæle og mål, der ved implementering kan medføre gradvise udbetalinger af genopretningsmidlerne pba. anmodning fra det pågældende land. Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene besluttet løbende af Kommissionen på grundlag af de godkendte genopretningsplaner og i takt med, at landene opnår de aftalte milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt ifm. godkendelsen af deres respektive genopretningsplaner.⁵

På baggrund af positive vurderinger fra Kommissionen har Rådet siden juli 2021 behandlet og godkendt⁶ alle EU-landenes genopretningsplaner. Processen med udbetaling af midler fra genopretningsfaciliteten har været i gang siden ultimo 2021. Mange lande har i 2023 desuden fået godkendt reviderede genopretningsplaner i Rådet, jf. bilag 2.

Mulig revision af genopretningsplanerne og rådsbeslutningerne

EU-landene har mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan til Kommissionen og anmode om et forslag fra Kommissionen til en revideret eller ny rådsbeslutning. EU-landene skal i det tilfælde redegøre for årsagerne til, at den oprindelige plan, herunder konkrete milepæle og mål, ikke er opnåelige. Kommissionen skal på baggrund heraf

---

⁴ Anneks V i revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

⁵ Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning⁵ om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og finansielle Udvalg (EFC). Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

⁶ Rådsbeslutningerne godkendes med kvalificeret flertal.

Økonomiministeriet

vurdere, om anmodningen er berettiget, herunder om ændringerne skyldes objektive forhold ("*objective circumstances*"). Det kunne fx handle om, hvorvidt omkostningsskøn for en konkret investering i genopretningsplanen ikke længere er realistiske som følge af den høje inflation, og at en investering derfor ikke længere er realiserbar. Opdaterede planer kan også være et resultat af, at der er fundet mere hensigtsmæssige måder at efterleve en ambition med et tiltag, som kræver ændringer i beskrivelsen af tiltaget og dets tilhørende mål og milepæle.

EU-landene har også mulighed for at indsende en opdateret eller ny genopretningsplan i lyset af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert EU-land, som Kommissionen offentliggjorde 30. juni 2022, og som generelt indebærer mere eller mindre støtte til de enkelte lande end oprindeligt skønnet, afhængig af landenes respektive økonomiske udviklinger.

Fordelingen af EU-genopretningsmidlerne fulgte en fordelingsnøgle, hvor 70 pct. af den direkte støtte blev tildelt EU-landene efter deres økonomiske situation før COVID-19. Fordelingen af de resterende 30 pct. var baseret på udviklingen i EU-landenes BNP i 2020 og 2021 mhp. at målrette midler til lande, der var økonomisk hårdest ramt af COVID-19-krisen. Udarbejdelsen af alle EU-landes genopretningsplaner var derfor baseret på skøn. I opgørelsen af den endelige maksimale tildeling af finansiel støtte fra genopretningsfaciliteten til hvert enkelt EU-land erstattede Kommissionen skøn fra sin efterårsprognose i 2020 med faktiske BNP-tal.

Finansiering af REPowerEU-planen via genopretningsfaciliteten

Kommissionen fremlagde 18. maj 2022 et forslag til tilpasning af genopretningsfaciliteten som led i REPowerEU-planen, der har til formål at udfase EU's afhængighed af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt.⁷ Det tjekkiske EU-formandskab nåede 14. december 2022 til enighed med Europa-Parlamentet om en foreløbig aftale om finansiering af REPowerEU, der efterfølgende blev godkendt i Rådet 20. december 2022. Forslaget blev endeligt vedtaget 21. februar 2023 og den reviderede forordning vedr. genopretningsfaciliteten trådte i kraft 1. marts 2023.

Med aftalen om finansiering af REPowerEU blev afsat ny direkte støtte fra EU på 20 mia. euro finansieret inden for EU's kvotehandelsystem. I tillæg hertil blev åbnet op for, at ubrugte lånemidler under genopretningsfaciliteten kan tages i anvendelse samt at EU-landene kan overføre midler fra deres landekonvolutter under EU's Brexit-tilpasningsreserve.

---

⁷ Der henvises generelt til tidligere samlenotater og forelæggelser af forslaget i Folketingets Europaudvalg, senest 30. september 2022 forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Økonomiministeriet

For at udmønte midlerne, skal EU-landene tilføje et REPowerEU-kapitel til deres eksisterende genopretningsplaner med reformer og investeringer igangsat efter 1. februar 2022 inden for bl.a. følgende områder:

- a) Forbedre energiinfrastruktur og -faciliteter, herunder infrastruktur til håndtering af flydende gas
- b) Fremme energieffektiviteten i bygninger, dekarbonisere industrien, øge produktionen og udbredelsen af bæredygtig og vedvarende energi
- c) Bekæmpe energifattigdom
- d) Tilskynde til reduktion af energiefterspørgslen
- e) Afhjælpe flaskehalse i transmissionen og –distributionen samt bedre lagring af elektricitet og integrationen af vedvarende energikilder
- f) Styrke arbejdsstyrkens grønne færdigheder

De nye kapitler skal indsendes af de enkelte EU-lande til Kommissionen. Herefter skal Kommissionen fremsætte forslag til rådsbeslutninger om de udvidede planer med henblik på godkendelse i Rådet.

Ifølge Kommissionen har 10 lande oplyst, at de påtænker at anmode om (supplerende) *lån* fra forordningen om genopretningsfaciliteten.

Ultimo april 2024 havde 24 lande⁸ afleveret REPowerEU-kapitler til Kommissionen, hvoraf 23 allerede er godkendt i Rådet, herunder Danmarks REPowerEU-kapitel.

Forordningsbestemte kriterier

Kommissionen vil i sin vurdering af landenes opdaterede eller nye genopretningsplaner fortsat tage hensyn til de forordningsbestemte kriterier for godkendelse af genopretningsplaner, herunder at de pågældende planer fortsat bidrager til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*) samt grøn omstilling mv. I den reviderede forordning om genopretningsfaciliteten blev foretaget enkelte justeringer af kriterierne for at tage højde for REPowerEU, *jf. boks 1 og bilag 1*.

⁸ Bulgarien, Luxembourg og Tyskland havde ultimo april ikke afleveret et REPowerEU-kapitel til

Boks 1

Forordningsbestemte vurderingskriterier for genopretningsplaner efter REPowerEU (tilføjelser sammenlignet med de oprindelige vurderingskriterier er markeret med understregning)

1. Bidrager til de 6 søjler: *i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge*
2. *Adresserer anbefalinger i det europæiske semester*
3. *Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.*
4. *Alle initiativer efterlever "do-no-significant-harm" (tiltag til energiinfrastrukturforbedringer, der understøtter aktuelle behov vedr. energiforsyningsikkerheden relateret til gas og olie kan under særlige tilfælde undtages. Negative klima- og miljømæssige konsekvenser af sådanne tiltag begrænses og skal være afstemt med 2050-klimamål. Hertil kan højst 30 pct. midlerne af et REPowerEU-kapitel undtages.⁹)*
5. *Klimatiltag udgør mindst 37 pct.*
6. *Digitaliseringsiltag udgør mindst 20 pct. (REPowerEU-kapitel i udgangspunktet undtaget)*

Ukraine.

7.	Genopretningsplanen har varig virkning
8.	Effektive mål og milepæle for gennemførelsen
9.	Rimelige og plausible omkostningsskøn
10.	Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer
11.	Indeholder reformer og investeringer
12.	REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag, der bidrager effektivt til REPowerEU-målsætninger
13.	REPowerEU-kapitlet indeholder tiltag med forventede grænseoverskridende effekter, der bidrager positivt til

energisikkerheden i EU, mindsker afhængigheden af fossile brændstoffer eller reducerer energiefterspørgslen

Kilde: Revideret forordning af 28. februar 2023 vedr. genopretningsfaciliteten: [EUR-Lex - 32023R0435 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

For hvert af de 13 kriterier gives enten vurderingen A (*høj grad af opfyldelse*), B (*middel grad af opfyldelse*) eller C (*lav grad af opfyldelse*). En samlet positiv vurdering af en genopretningsplan tildeles under flg. betingelser:

- kriterierne 2, 3, 4, 5, 6, 10 og 12 skal alle tildeles vurderingen A¹⁰, og
- for de øvrige kriterier skal der tildeles mindst to A'er og ingen C'er.

Såfremt Kommissionen tildeler en samlet positiv vurdering af den opdaterede eller nye genopretningsplan, vil Kommissionen fremlægge forslag til en rådsbeslutning.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. maj 2024 at behandle Kommissionens forslag til reviderede rådsbeslutninger vedr. Spaniens, Italiens og Irlands opdaterede genopretningsplaner. Det er muligt, at Kommissionen på rådsmødet også vil give en generel status på implementering af genopretningsfaciliteten.

De opdaterede genopretningsplaner for Spanien og Italien indeholder målrettede justeringer, som er af teknisk karakter og retfærdiggjort af objektive forhold. Det er Kommissionens vurdering, at der ikke ændres på ambitionsniveauet i de opdaterede planer. Samtidig er der ikke ændringer til størrelsen af lån og tilskud anmodet om i planerne.

Ændringerne omhandler 16 tiltag i **Spaniens** genopretningsplan. For 7 tiltag drejer det sig om nye indikatorer til at bekræfte efterlevelse af fastsatte milepæle. For 9 tiltag er der fundet bedre alternativer til at efterleve ambitionen fastsat i planerne, hvorfor man har opdateret beskrivelserne af tiltag og omformuleret mål og milepæle herefter. Det gælder eksempelvis tiltag relateret til at mobilisere flere private investeringer i værdikæderne for elektriske køretøjer, hvor man har fundet en bedre finansiel partner til at assistere med implementeringen.

Ændringerne omhandler 24 tiltag i **Italiens** genopretningsplan. For 23 tiltag drejer det sig om nye indikatorer til at bekræfte efterlevelse af fastsatte milepæle. Ambitionen for et enkelt tiltag er ikke længere vurderet muligt at

¹⁰ Betingelserne for en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen følger generelt af forordningen om genopretningsfaciliteten, mens kravet om A til kriterie 4 og 10 følger af hhv. taksonomi-forordningen, KOM(2018)354, og finansforordningen.

opnå, hvorfor tiltaget er fjernet fra den opdaterede plan, og der i stedet er blevet tilføjet et nyt tiltag. Det nye tiltag går ligesom det forhenværende ud på at finansiere research, men har et hovedfokus på teknologier fremhævet Horizon Europe programmet. Samtidig er en ny milepæl tilføjet relateret til digitalisering af retsvæsenet.

Irland har i sin opdaterede genopretningsplan tilføjet et REPowerEU-kapitel, med en ny reform og 5 nye investeringer indenfor eksempelvis energieffektive offentlige bygninger og grøn transport, som bidrager til omstillingen væk fra fossile brændstoffer. Irland har anmodet om yderligere 240 mio. euro i tilskudsmidler til tiltagene under REPowerEU-kapitlerne.

Både Spaniens og Italiens *opdaterede planer* tildeles derfor fortsat **en samlet positiv vurdering** fsva. vurderingskriterierne fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder bl.a. ift. de skønnede omkostninger til hhv. klimatiltag og digitale tiltag, opfyldelse af kravet om at adressere alle eller størstedelen af landets anbefalinger i det europæiske semester, opfyldelse af “do no significant harm”-princippet samt krav om kontrol- og revisionsmekanismer. Kommissionen ventes at fremlægge forslag til revideret rådsbeslutning for Irlands genopretningsplan forud for rådsmødet 14. maj 2024.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens evt. forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner, herunder med REPowerEU-kapitler. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsbeslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. Opdateringen af Irlands, Spaniens og Italiens genopretningsplaner har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel

Økonomiministeriet

af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet og REPowerEU.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten, og REPowerEU-tiltag i landene bidrager til hurtigere og effektiv udfasning af russisk fossil energi i EU. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det også potentielt kan styrke erhvervslivets rammevilkår. Det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Forslaget har ikke været i ekstern høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at støtte de reviderede rådsbeslutninger vedr. opdaterede genopretningsplaner inklusiv eventuelle REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag, der ventes godkendt med et kvalificeret flertal ifm. ECOFIN 14. maj 2024.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at der sikres effektiv implementering af genopretningsfaciliteten, der leverer på aftalen af 21. juli 2020 i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrument (Next Generation EU) samt forordningen om genopretningsfaciliteten, og således bidrager til en grøn genopretning.

Regeringen støtter overordnet ambitionen i REPowerEU om en hurtig udfasning af russisk fossil energi. Regeringen forholder sig til beslutninger om

tilføjelse af REPowerEU-kapitler til EU-landenes genopretningsplaner i takt med, at der foreligger konkrete forslag.

Regeringen kan støtte Rådets vedtagelse af de reviderede rådsbeslutninger vedr. de enkelte EU-landes opdaterede genopretningsplaner inklusiv eventuelle REPowerEU-kapitler på baggrund af Kommissionens forslag og på basis af en række principper i overensstemmelse med forordningen om genopretningsfaciliteten, herunder at Kommissionen har tildelt en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, som fastlagt i mandatet givet af Folketingets Europaudvalg 12. maj 2023 forud for ECOFIN 16. maj 2023. Det gælder de reviderede rådsbeslutninger for Spanien og Italien. Regeringen vil på samme vis kunne støtte Rådets vedtagelse af den reviderede beslutning vedr. Irlands opdaterede plan under forudsætning af, at beslutningen ligger inden for rammerne af mandatet, herunder at Kommissionen fremlægger en samlet positiv vurdering af landets planer.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet og lægger stor vægt på, at Kommissionen anvender alle tilgængelige instrumenter til at sikre overholdelse heraf.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsbeslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 18. januar 2022, ECOFIN 2. maj 2022 (skriftlig), ECOFIN 17. juni 2022, ECOFIN 8. juli 2022, ECOFIN 4. oktober 2022, ECOFIN 8. november 2022 og ECOFIN 6. december 2022. I 2023 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til revideret forhandlingsoplæg 12. maj forud for ECOFIN 16. maj samt til orientering forud for ECOFIN 17. januar, 14. februar, 14. marts, 16. juni, 14. juli, 17. oktober, 8. november og 8. december 2023. I 2024 er sagen forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 12. marts og 12. april 2024. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om forordningen om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Økonomiministeriet

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Sagen om REPowerEU-finansieringsforslaget blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 12. juli 2022, samt til orientering 30. september forud for ECOFIN 4. oktober 2022. Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 22. juni 2022.

Dagsordenspunkt 4: Økonomiske og finansielle konsekvenser af krig i Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN 14. maj 2024 ventes igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Det forventes, at drøftelserne vil fokusere på Ukraines økonomiske situation og finansieringsbehov og implementeringen af Ukraine-faciliteten. Kommissionen ventes at præsentere sin vurdering af Ukraine-planen, som forventes godkendt af ECOFIN ved et separat A-punkt. Derudover ventes en drøftelse af forslaget om at anvende afkast fra immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraine. Der kan også blive drøftelse af EU's sanktioner mod Rusland.

Regeringen finder det vigtigt, at EU indtager en ledende rolle ift. økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og ift. genopbygning på lang sigt. Regeringen støtter arbejdet med at anvende immobiliserede russiske centralbankaktiver til at støtte Ukraine.

2. Baggrund

ECOFIN har løbende drøftet de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine på rådsmøderne siden krigens start i februar 2022. Drøftelserne har dækket en række forskellige emner, herunder de økonomiske udsigter for EU-landene og Ukraine, den internationale finansielle støtte til Ukraine samt aspekter af EU's sanktioner mod Rusland. Der henvises generelt til tidligere samlenotater om økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, senest forud for ECOFIN 12. april 2024.

3. Formål og indhold

ECOFIN 14. maj 2024 ventes igen at drøfte økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine. Drøftelserne vil bl.a. kunne berøre:

- Implementeringen af Ukraine-faciliteten, herunder Ukraine-planen
- Anvendelse af afkast fra immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraine
- EU's sanktioner mod Rusland mv.
- De økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands krig mod Ukraine

Der ventes særligt fokus på implementeringen af Ukraine-faciliteten, herunder Ukraine-planen og de skitserede udbetalinger til Ukraine ifølge planen. Derudover kan der blive drøftelse af det aktuelle forslag om at anvende ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver til at støtte Ukraine. Ydermere kan drøftelserne mere overordnet komme ind på Ukraines økonomiske situation og finansieringsbehov i lyset af den nyligt vedtagne støtte fra USA.

Økonomiministeriet

Ukraine-faciliteten

For at sikre en forudsigelig og stabil finansiel assistance til Ukraine har EU som led i revisionen af den flerårige finansielle ramme (MFF) etableret en Ukraine-facilitet. Ukraine-faciliteten skal yde støtte til landets genopretning, genopbygning og modernisering med henblik på et fremtidigt EU-medlemskab. Støtten vil tage form af lån og tilskud på i alt 50 mia. euro i perioden 2024-2027 under tre overordnede formål (søjler):

- Søjle I (Ukraine-planen): Skal yde lån og anden finansiel støtte til Ukraine på baggrund af gennemførelsen af en samlet plan for reformer og investeringer, *jf. nedenfor*.
- Søjle II (Investeringsramme for Ukraine): Skal understøtte private og offentlige investeringer i Ukraine gennem garantistillelse mv.
- Søjle III (Teknisk bistand og øvrig støtte): Har blandt andet til formål at yde teknisk bistand mhp. tilpasning til EU-standarder. Søjlen skal derudover dække renteudgifter til lån som EU optager ifm. finansieringen af støtte til Ukraine.

Den fastlagte ramme på 50 mia. euro er fordelt på 33 mia. euro i lån og 17 mia. euro i tilskud. Lånene finansieres ved udstedelse af EU-obligationer og garanteres via EU-budgettets såkaldte *headroom*, dvs. margen mellem EU's betalings- og indtægtsloft. En betydelig del af investeringerne under søjle I og II øremærkes grønne investeringer, mens en del af investeringsrammen under søjle II målrettes små og mellemstore virksomheder (SMV'er).

Ukraine-faciliteten har endvidere givet mulighed for *brofinansiering*, som sikrer en hurtig støtte til Ukraine under et sæt betingelser, herunder udarbejdelsen af Ukraine-planen, rapporteringskrav og tiltag angående hvidvask og anti-korruption. Der er som led i brofinansieringen foretaget udbetalinger til Ukraine på i alt ca. 6 mia. euro i marts og april 2024. Derudover ventes yderligere omkring 1,9 mia. euro i *præfinansiering* at blive udbetalt efter Rådets godkendelse af Ukraine-planen, hvorefter de faste kvartalsvise udbetalinger påbegyndes fra 3. kvartal 2024, såfremt Ukraine efterlever de påkrævede mål fastlagt i Ukraine-planen. Udbetalingerne i 2024 forventes samlet set at nå knap 16 mia. euro.

Ukraine-planen

Den 20. marts 2024 har de ukrainske myndigheder afleveret Ukraine-planen. Gennemførelsen af Ukraine-planen er en forudsætning for udbetalingen af den finansielle støtte på i alt 38,27 mia. euro under Ukraine-facilitetens søjle I. Kommissionen har 15. april 2024 fremlagt forslag om en rådsimplementerende beslutning for sin anbefaling om en godkendelse af Ukraine-planen. Forslaget ventes at blive godkendt som et A-punkt på ECOFIN 14. maj 2024.

Ukraine-planen er et omfattende reformprogram, der prioriterer 15 overordnede områder identificeret på baggrund af potentialet for økonomisk vækst. Planen skitserer reformer og investeringer, som myndighederne vil

Økonomiministeriet

udføre i perioden 2024-2027 sammen med en tidslinje for implementeringen af planen. I alt udpeges 69 reformområder, som blandt andet omfatter offentlig forvaltning, retsvæsenet, anti-korruption, det finansielle system, uddannelse, erhvervslivets rammevilkår og regional udvikling. Derudover lægges der også op til omfattende reformer og investeringer relateret til energiforsyning, grøn omstilling, landbrug, miljøbeskyttelse og digitalisering. Ukraine har derudover foreslået mekanismer for overvågning og kontrol af gennemførelsen af planen. Det inkluderer fx oprettelsen af et uafhængigt revisionsudvalg, som vil bistå Kommissionen i at sikre EU's økonomiske interesser.

Planen afspejler Ukraines ønske om at nærme sig det indre marked og har blandt andet til hensigt at udvikle landet i tiltagende overensstemmelse med EU's regler, standarder og værdier. Kommissionen har fremhævet, at Ukraine-planen er ambitiøs og desuden indeholder en række ekstra bud på reformer og investeringer, som ikke er knyttet til udbetalingerne under Ukraine-faciliteten, men som kan bruges ift. at give andre ydere af finansiell assistance en mulighed for at tilslutte sig planen og målrette støtten til de foreslåede tiltag.

Anvendelse af afkast fra immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraine

På anmodning fra Det Europæiske Råd har der siden 2022 pågået et arbejde med at undersøge mulighederne for at anvende immobiliserede russiske aktiver til at støtte Ukraine. Det drejer sig særligt om russiske centralbanksaktiver og reserver, der er omfattet af transaktionsforbud, og dermed er immobiliserede som følge af EU's sanktioner. Kommissionen vurderer, at aktiver til en værdi af samlet omkring 260 mia. euro tilhørende den russiske centralbank er immobiliserede, hvoraf mere end to tredjedele befinder sig i værdipapircentraler i EU.¹¹ EU's arbejde på området koordineres med øvrige G7-partnere.

De russiske aktiver er immobiliserede, men eftersom aktiverne udløber skaber det en stor mængde kontantbeholdninger for værdipapircentralerne. Værdipapircentralerne er forpligtede til at forvalte denne likviditet mhp. at bevare hovedstolens værdi, ved at placere likviditeten i sikre værdipapirer ofte med kort løbetid, hvilket genererer et afkast. Forvaltningen skaber dermed ekstraordinære og uventede indtægter, som blandt andet skal ses i lyset af de seneste års rentestigninger. Kommissionen og den Højtstående Repræsentant har 20. marts 2024 fremsat et konkret forslag om at anvende de ekstraordinære indtægter, som optjenes efter 15. februar 2024 til at støtte Ukraine. Det forventes i 2024 og efterfølgende år at nå 2,5-3,0 mia. euro årligt, som ifølge forslaget fortrinsvis skal gå til støtte til indkøb af militært udstyr gennem den Europæiske Fredsfacilitet (EPF), mens en mindre del skal gå til yderligere finansiell støtte gennem Ukraine-faciliteten. Forslaget behandles fortsat på teknisk niveau. Forslaget til anvendelse af det ekstraordinære afkast er

---

¹¹ Værdipapircentraler (CSD'er) er nationale eller internationale finansielle organisationer, der opbevarer og forvalter afvikling (overførsel af ejerskab) af værdipapirer som fx aktier og obligationer.

Økonomiministeriet

opfølgningen på det tidligere vedtagne forslag fra 12. februar 2024, hvor værdipapircentraler blev pålagt at holde russiske centralbankaktiver og overskud derfra separat fra øvrige aktiviteter.

EU's sanktioner mod Ruslands mv.

EU har vedtaget i alt 13 sanktionspakker siden 2022 som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. Den seneste sanktionspakke blev vedtaget 23. februar 2024 i anledning af to-året for den russiske invasion. Fokus for den seneste sanktionspakke har blandt andet været på individuelle sanktioner mod individer og virksomheder samt nye restriktioner på eksport til Rusland. Der arbejdes i EU på en 14. sanktionspakke, som ventes at blive vedtaget inden længe. Sideløbende er der fortsat stort fokus på at sikre, at sanktionerne har den størst mulige effekt. Det indebærer blandt andet modarbejdelse af russiske forsøg på at omgå sanktionerne.

På det økonomiske og finansielle område omfatter EU's sanktioner mod Rusland bl.a. markante finansielle restriktioner, herunder forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valutareserver, udelukkelse af en række af de største russiske banker, herunder Ruslands største bank, Sberbank, fra det internationale betalingsformidlingssystem, SWIFT, samt fuldt transaktionsforbud mod udvalgte russiske banker. Derudover indeholder EU's sanktioner betydelige handelsrestriktioner. Det omfatter fx restriktioner på eksport af avanceret teknologi til Rusland samt forbud mod import af bl.a. russisk råolie og raffinerede olieprodukter med få begrænsede undtagelser.

De økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands krig mod Ukraine

Kommissionen og IMF vurderer generelt, at Ruslands krig mod Ukraine har væsentlige negative effekter på verdenshandlen og den globale økonomiske aktivitet. På længere sigt kan en tiltagende geopolitisk og geoøkonomisk fragmentering som følge af krigen blandt andet påvirke den globale økonomiske vækst negativt. Kommissionen vurderer, at det især er på råvare- og energimarkederne, at fragmenteringen kommer til udtryk. Det sker blandt andet gennem større prisudsving, som også på den korte bane indebærer betydelige risici for den globale økonomi. Ruslands krig mod Ukraine vurderes dermed at have negativ betydning for EU-landenes økonomier gennem fx højere energipriser og større usikkerhed.

Ruslands krig har store negative økonomiske konsekvenser for Ukraine, herunder for de offentlige finanser, *jf. tabel 1 og 2*. Ukraine er derfor fortsat afhængig af betydelig støtte fra internationale partnere. Den seneste amerikanske hjælpepakke til Ukraine vedtaget i april 2024 indeholder, udover betydelig militær støtte, finansiell assistance i form af lån svarende til omkring 7,4 mia. euro. Den amerikanske støtte ventes blandt andet sammen med EU's finansielle støtte og IMF's Ukraine-program at kunne dække en væsentlig del af Ukraines akutte finansieringsbehov i 2024. Rusland har dog forvoldt den

ukrainske økonomi omfattende og langsigtede skader som følge af blandt andet betydelige ødelæggelser af infrastruktur og produktionskapacitet. Det vurderes således, at de direkte ødelæggelser som følge af krigen frem til 31. december 2023 har nået over 140 mia. euro, mens en fuldstændig genopretning og genopbygning af Ukraine vurderes at ville koste mere end 450 mia. euro over en tiårig periode.¹²

Tabel 2 Seneste skøn for BNP-vækst fra EU-Kommissionens økonomiske prognoser

	2022	2023	2024	2025
Pct.				
Verden	3,3	3,1	2,9	3,2
Avancerede økonomier	2,5	1,7	1,5	1,9
USA	1,9	2,4	1,4	1,8
Euroområdet ¹⁾	3,4	0,5	0,8	1,5
Vækstmarkeder og udviklingsøkonomierne	4,0	4,2	4,1	4,3
Rusland	-2,1	2,0	1,6	1,6
Ukraine	-29,1	4,8	3,7	6,1

Kilde: Kommissionens efterårsprognose, november 2023.

1) Kommissionens vinterprognose, februar 2024.

Tabel 3 Ukraine – økonomiske nøgletal

	2021	2022*	2023*	2024*	2025*
Realvækst i BNP (pct.)	3,4	-29,1	4,8	3,7	6,1
Inflation (pct.)	9,4	20,2	13,5	7,7	7,6
Ledighed (pct. af arbejdsstyrken)	9,9	18,6	17,8	16,2	14,5
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-3,4	-16,3	-20,5	-19,7	-12,0
Offentlig gæld (pct. af BNP)	47,7	77,4	87,0	96,2	98,3
Løbende poster ¹⁾ (pct. af BNP)	-1,9	4,1	-4,3	-6,0	-6,5

Kilde: Kommissionens efterårsprognose, november 2023.

1) Betalingsbalancens løbende poster.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

¹² Ifølge seneste *Rapid Damage Needs Assessment (RDNA3)* fra februar 2024. Rapporten er udarbejdet i samarbejde mellem Verdensbanken, EU, FN og de ukrainske myndigheder.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Beslutningen om godkendelse af Ukraine-planen vil have statsfinansielle konsekvenser i Danmark gennem det danske EU-bidrag. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's samlede budget. Forslaget medfører, at den ikke tilbagebetalingspligtige støtte under Ukraine-Faciliteten udgør i alt 17 mia. euro, hvoraf Danmarks finansieringsandel udgør ca. 2,5 mia. kr.

Stigningen i det danske EU-bidrag var forudsat ved tiltrædelsen af forordningen om Ukraine-faciliteten. Med godkendelsen af Ukraine-planen fastsættes en fordeling mellem låne- og tilskudsstøtte, ligesom en indikativ udbetalingsplan fastsættes, idet denne dog er betinget af, at der afsættes midler i den årlige budgetprocedure.

Det bemærkes, at ifølge Kommissionen forventes størstedelen af udgifterne til Ukraine-faciliteten at kunne opgøres som udviklingsbistand i henhold til OECD's regler.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes generelt at lægge vægt på vigtigheden af samarbejde og koordination på tværs af EU-landene for at imødegå konsekvenserne af krigen.

Der er bred enighed blandt EU-landene om vigtigheden af, at EU yder finansiel assistance til Ukraine på både kort og lang sigt. Der er desuden bred støtte til godkendelsen af Ukraine-planen.

Derudover ventes der at være bred opbakning blandt EU-landene til forslaget om at anvende ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbankaktiver til at støtte Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at EU indtager en ledende rolle ift. økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og ift. genopbygning på lang sigt.

Regeringen finder det vigtigt, at medlemslandene løbende drøfter konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, herunder i ECOFIN.

Regeringen støtter godkendelsen af Ukraine-planen.

Regeringen støtter, at EU anvender ekstraordinære indtægter fra immobiliserede russiske centralbanksaktiver og reserver til at støtte Ukraine, herunder den foreslåede model til fordelingen af midlerne. Regeringen bakker op om, at immobiliserede aktiver ikke frigives til Rusland, førend Rusland har ydet krigsskadeerstatning.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet forelagt sagen vedr. de økonomiske og finansielle konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, herunder senest til orientering 5. april 2024 forud for rådsmødet (ECOFIN) 12. april 2024. Samlenotat om Ukraine-faciliteten til forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 5: Aldringsrapporten for 2024

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN ventes 14. maj at drøfte aldringsrapporten for 2024 samt vedtage rådskonklusioner vedr. rapporten og dens fremskrivninger og vurderinger af de aldringsrelaterede udgifter.

Aldringsrapporten viser, at de samlede aldringsrelaterede offentlige udgifters andel af BNP i EU som helhed ventes at stige med 1,2 pct.-point fra 2022 til 2070, hvor de skønnes at udgøre 25,6 pct. af BNP. Størstedelen af udviklingen kan tilskrives øgede udgifter til sundheds- og ældrepleje samt offentlige pensionsordninger. Der er dog store variationer landene imellem.

Rådskonklusionerne ventes at fremhæve hovedbudskaberne fra aldringsrapporten og lægge vægt på behovet for fortsatte reformer mhp. at imødegå de ventede aldringsrelaterede offentlige udgiftsstigninger og styrke den finanspolitiske holdbarhed.

Man kan fra dansk side tilslutte sig rapporten og støtte rådskonklusionerne med det ventede hovedindhold.

2. Baggrund

Den økonomisk-politiske komite (EPC) og Kommissionen har udarbejdet en opdateret rapport om budgetmæssige udfordringer relateret til den aldrende befolkning, *aldringsrapporten for 2024*, på baggrund af Eurostats opdaterede befolkningsfremskrivning fra 2023, *EUROPOP2023*, samt et sæt af fælles fremskrivningsmetoder og antagelser som Kommissionen og de enkelte medlemslande er blevet enige om. Aldringsrapporten blev senest udgivet i 2021.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 14. maj 2024 at drøfte og endossere aldringsrapporten for 2024 samt vedtage rådskonklusioner vedr. rapporten og dens fremskrivninger af aldringsrelaterede offentlige udgifter.

Aldringsrapporten for 2024

Aldringsrapporten indeholder en fremskrivning af alle 27 EU-landes og Norges aldringsrelaterede offentlige udgifter – opdelt på fire hovedområder (pensioner, sundhed, ældrepleje og uddannelse) – frem til 2070.

Eurostats befolkningsfremskrivning peger på, at det samlede befolkningstal i EU's 27 medlemslande forventes at falde fra 449 mio. i 2022 til 432 mio. i 2070. Samtidigt ventes en general aldring af EU's befolkning, *jf. figur 1*. Forventet levealder for nyfødte ventes blandt mænd at stige fra 78,4 i 2022 til 86,1 i 2070, og blandt kvinder at stige fra 84,0 i 2022 til 90,4 i 2070. Fertilitetsraten ventes at stige fra 1,5 til 1,62 børn pr. kvinde fra 2022 til 2070. Kombinationen af forventet stigende levealder, store generationer der når pensionsalderen og en fertilitetsrate der skønnes at ligge under det niveau, som kræves for at holde

befolkningstallet konstant, medfører at andelen af ældre over 65 år i den samlede befolkning ventes at stige løbende over fremskrivningsperioden. En sådan udvikling medfører en større andel af potentielle pensionister i forhold til til andelen af befolkningen i den arbejdsdygtige alder.

Figur 1 EU's befolkning i 2022 og 2070, fordelt efter alder og køn

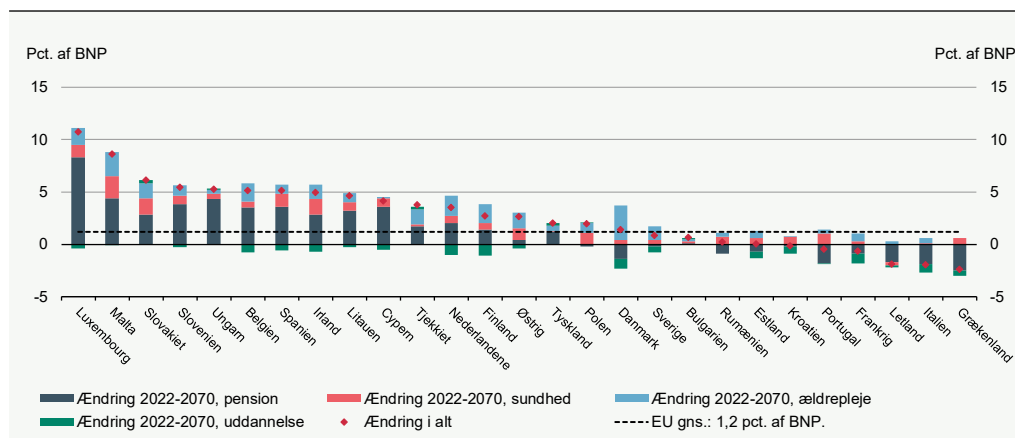
Kilde: Eurostat.

Rapportens fremskrivninger peger på, at de samlede aldringsrelaterede offentlige udgifters andel af BNP i EU stiger med 1,2 pct.-point fra 2022 til 2070 (hvor de ventes at udgøre 25,6 pct. af BNP), *jf. figur 2*. Det afspejler især en stigning i udgifter til sundhed og ældrepleje på hhv. 0,4 pct.-point og 0,8 pct.-point samt en stigning i udgifter til offentlige pensioner på 0,4 pct.-point (herunder en stigning på 0,7 pct.-point i perioden fra 2022 til 2045). Udgifter til uddannelse ventes derimod at falde med 0,5 pct.-point, hvilket begrundes med lav fertilitetsrate. Udviklingen varierer dog væsentligt mellem lande, og afhænger af nationale fremskridt med implementering af pensionsreformer.

Ifølge rapporten skønnes de samlede aldringsrelaterede udgifters andel af BNP at *falde* frem mod 2070 i seks EU-lande: Grækenland, Italien, Letland, Frankrig, Portugal og Kroatien. I alle disse lande skønnes pensionsomkostningernes andel af BNP desuden at falde (med over 3 pct.-point i Grækenland og Portugal). I et enkelt land, Estland, ventes de aldringsrelaterede udgifter i 2070 at udgøre omtrent den *samme andel* af BNP som i 2022. De aldringsrelaterede udgifters andel af BNP skønnes at *stige moderat* (op til 3 pct.-point) i otte lande: Rumænien, Bulgarien, Sverige, Danmark, Polen, Tyskland, Østrig og Finland. I de fleste af disse lande er lavere udgifter til uddannelse medvirkende til at kompensere for stigningen i andre aldringsrelaterede udgifter. Der skønnes *større stigninger* (mere end 3 pct.-point) i de aldringsrelaterede udgifters andel af BNP i de øvrige 12 EU-lande: Holland, Tjekkiet, Cypern, Litauen, Irland, Spanien, Belgien, Ungarn, Slovenien, Slovakiet, Malta og Luxembourg. For alle lande skønnes stigende udgifter til offentlige pensioner, som forstærkes af højere forventede udgifter til sundhed og ældrepleje.

Figur 2 Ændring i aldringsrelaterede udgifter fra 2022 til 2070 i EU

Kilde: Aldringsrapporten 2024.

De samlede aldringsrelaterede udgifters andel af BNP skønnes at stige med 0,1 pct.-point mere i perioden fra 2022 til 2070 sammenlignet med rapporten fra 2021. Det skyldes en opjustering af den forventede stigning i offentlige udgifter til pension med 1 pct.-point, som bl.a. er drevet af at flere ventes at blive ældre, en ændring i de makroøkonomiske antagelser, samt at en række lande har udskudt eller tilbagerullet tidligere vedtagne pensionstiltag. Omvendt er de skønnede udgifter til sundhed, ældrepleje og uddannelse blevet nedjusteret med hhv. 0,4, 0,2 og 0,4 pct.-point sammenlignet med i rapporten fra 2021.

For Danmark skønnes en *stigning* i de samlede aldringsrelaterede offentlige udgifters andel af BNP på i alt 1,4 pct.-point i perioden (fra 24,4 til 25,8 pct. af BNP). Stigningen i Danmarks samlede aldringsrelaterede udgifter er således lidt højere end den gennemsnitlige stigning i EU i perioden, mens niveauet som andel af BNP er omtrent det samme som i EU. Udviklingen i Danmark afspejler, at udgifter til sundhed og ældrepleje skønnes at *stige* med hhv. 0,4 og 3,3 pct.-point som andel af BNP, mens udgifter til offentlige pensioner og uddannelse skønnes at *falde* over perioden (med hhv. 1,4 og 0,9 pct.-point som andel af BNP). Faldet i de forventede udgifter til pensioner skal bl.a. ses i lyset af, at pensionsalderen er levetidsindekseret. Ift. aldringsrapporten fra 2021 er væksten i de aldringsrelaterede udgifter frem mod 2070 nedjusteret med 0,4 pct.-point for Danmark. Det skyldes primært en nedjustering af de skønnede udgifter til uddannelse på 0,5 pct.-point af BNP.

Fremskrivningen bygger på en række antagelser vedrørende den demografiske og makroøkonomiske udvikling. I rapporten antages, at den potentielle realvækst i BNP gennemsnitligt bliver 1,3 pct. om året for EU som helhed. Kombinationen af et forventet fald i arbejdsstyrken og befolkningstallet skønnes at dæmpe væksten, mens en antagelse om arbejdsproduktivitetsvækst på 1,4 pct. om året i gennemsnit over fremskrivningsperioden (2022-2070), sikrer positive skøn for væksten.

I rapporten beskrives en række alternative scenarier, hvor der er ændret på centrale bagvedliggende antagelser i fremskrivningerne, herunder bl.a. et scenarie hvor forventningerne til væksten i totalfaktorproduktiviteten nedjusteres, hvilket medfører lavere forventet realvækst i BNP og dermed større stigninger i aldringsudgifterne som andel af BNP. Derudover medtager rapporten bl.a. risikoscenarier, hvor ikke-demografiske faktorer medfører opadgående pres på de aldringsrelaterede udgifter til sundhed og ældrepleje. Scenarierne indeholder antagelser om, at omkostningerne til ældrepleje vil konvergere mod EU-gennemsnittet for lande der i 2022 lå under, samt at efterspørgslen efter sundhedsydelse stiger mere end proportionelt, når indkomsten stiger. Sidstnævnte scenarie indebærer en høj indkomstelasticitet i efterspørgslen efter sundhedsydelse.

EU's nye finanspolitiske regler

Fremskrivningerne i Aldringsrapporten 2024 ventes at spille en rolle under EU's nye finanspolitiske regler, som trådte i kraft 30. april 2024. Reglerne fastsætter at EU-landene skal aflevere mellemfristede planer med en udgiftssti der sikrer overholdelse af en række krav til udviklingen i gæld og faktiske underskud, herunder holdbar gældsudvikling, særligt at gæld over 60 pct. af BNP skal falde i 10 år efter planens tilpasningsperiode for finanspolitikken. Den mellemfristede fremskrivning vil således tage højde for ændringer i det demografiske træk, herunder de stigende udgifter til offentlige pensionsordninger, sundhed, ældrepleje og uddannelse der fremgår af rapporten.

Rådskonklusioner vedr. aldringsrapporten 2024

ECOFIN ventes på baggrund af aldringsrapporten 2024 at vedtage rådskonklusioner med følgende hovedindhold:

- Rådet anerkender, at det samlede befolkningstal i EU forventes falde de kommende år. Befolkningssammensætningen bliver ældre, idet antallet i den arbejdsdygtige alder skrumper betydeligt, mens antallet af ældre stiger. Rådet noterer sig en forskelligartet udvikling mellem EU-landene, herunder at befolkningstallet i flere EU-lande forventes at stige, selvom alle EU-lande i forskelligt omfang ventes at opleve en aldring af befolkningen.
- Rådet understreger, at en aldrende befolkning udgør en stor udfordring for holdbarheden af de offentlige finanser på længere sigt, som udfordres af høje offentlige gælds niveauer i flere EU-lande, en opbremsning i den potentielle vækst og den globale usikkerhed, der tynger de økonomiske udsigter. Rådet understreger, at den finanspolitiske strategi bør sigte mod en styrkelse af den finanspolitiske holdbarhed, genopbygning af finanspolitiske buffere, styrkelse af den bæredygtige vækst og at styrke EU's robusthed over for fremtidige udfordringer.
- Rådet endosserer aldringsrapporten for 2024 og prognoserne for EU-landene. Rådet noterer, at prognoserne i rapporten dækker

Økonomiministeriet

aldringsrelaterede offentlige udgifter (pension, sundhed, ældrepleje og uddannelse).

- Rådet fremhæver hovedkonklusionerne fra aldringsrapporten for 2024:
  1. Andelen af ældre ift. personer i den erhvervsaktive alder i EU skønnes at stige på langt sigt. Mens der i dag er tre personer i den erhvervsaktive alder for hver person over 65 år, vil der i 2070 være mindre end to. De kommende år vil være præget af, at baby-boomer generation når pensionsalderen. Desuden vil den fortsatte forøgelse af levetiden bidrage til en stigning i antallet af pensionister, også på trods af forskelle mellem den lovbestemte og effektive pensionsalder i mange EU-lande. Fertilitetsraten skønnes samtidig til fortsat at ligge under det niveau, der isoleret set vil opretholde befolkningstallet. Aldringen af befolkningen og den lave fertilitetsrate skønnes ikke opvejet af immigration til EU samt at en højere andel af befolkningen i den erhvervsaktive alder skønnes at blive en del af arbejdsstyrken.
  2. Det forventede fald i andelen af personer i den erhvervsaktive alder vil dæmpe den potentielle vækst på langt sigt, og stigninger i produktiviteten alene vil skulle drive væksten. Den gennemsnitlige årlige BNP-vækst i EU i perioden 2022-2070 skønnes til 1,3 pct.
  3. De samlede aldringsrelaterede udgifters andel af EU's BNP skønnes under baseline antagelserne at stige fra at udgøre 24,4 pct. af BNP i 2022 til i 2070 at udgøre 25,6 pct. af BNP, hvor størstedelen af stigningen ventes inden 2045, og derefter stort set stabiliseres. Udviklingen drives især af den underliggende demografiske udvikling. Der er dog store forskelle landene imellem, hvor der for 17 EU-lande ventes en stigning i de aldringsrelaterede udgifter større end EU-gennemsnittet, mens der for 9 EU-lande ventes et højere niveau af aldringsrelaterede udgifter i 2070 end EU-gennemsnittet. En stort set ensartet stigning i udgifterne til sundhed og ældrepleje bidrager til den forventede udvikling på tværs af landene. Pensionsudgifterne forventes ligeledes at stige i de fleste EU-lande, hvor faldende ydelsesniveauer i mange lande dog ventes at dæmpe den samlede stigning.
  4. Mhp. at tage højde for en betydelig usikkerhed i den lange fremskrivningsperiode, indeholder rapporten alternative scenarier. I et scenarie med lavere fald i ydelsesniveauerne, ventes et betydeligt større opadgående pres på udgifterne til pensioner i flere lande. Et scenarie med lavere produktivitetsvækst vil medføre lavere BNP-vækst, og herved større forventede aldringsrelaterede udgifter som andel af BNP. Et scenarie med højere pres fra ikke-demografiske faktorer i form af sundhedsydelse og ældrepleje, ventes at medføre et betydeligt større pres på de aldringsrelaterede udgifter som andel af BNP. Disse scenarier viser, at de aldringsrelaterede offentlige udgifter i de fleste EU-lande risikerer at stige betydeligt mere end forventet i basisscenariet. Omvendt vil en mere positiv økonomisk udvikling betyde et lavere pres på de offentlige finanser.

Økonomiministeriet

- Rådet genbekræfter, at der er behov for yderligere adressering af de økonomiske og budgetmæssige konsekvenser af den aldrende befolkning, herunder at der bør sikres finanspolitisk holdbarhed, højere produktivitet og arbejdsudbud, samt forberedelse af pensionssystemet, sundhedssektoren og ældreplejen til aldringsudfordringerne.
- Rådet bifalder, at der inden for de sidste 10 år er gennemført pensionsreformer i mange lande, der styrker de offentlige finanser, øger tilbagetrækningsalderen, og som bidrager til at styrke pensionssystemernes indtægtsside. Rådet understreger behovet for, at pensionssystemerne både er socialt tilstrækkelige og finanspolitisk holdbare. Den kommende rapport om pensioners tilstrækkelighed, *Pension Adequacy Report 2024*, supplerer aldringsrapporten på dette felt. Rådet fremhæver, at der i flere lande fortsat er behov for at øge den effektive pensionsalder og styrke pensionssystemets holdbarhed. Rådet understreger at, en kobling af pensionsalderen til den forventede levealder vil forbedre den langsigtede holdbarhed af de offentlige finanser. Rådet opfordrer til, at EU-landene undgår tilbagerulning af allerede gennemførte tiltag.
- Rådet bifalder, at reformen af de finanspolitiske regler inddrager fremskrivningen af aldringsrelaterede omkostninger, herunder i vurderingen af de mellemfristede planer, der skal sikre holdbar gældsudvikling i fremtiden. Herved øges rapportens relevans i den finanspolitiske overvågning. Rådet opfordrer Kommissionen til, at tage højde for aldringsrapportens resultater i den økonomiske og finanspolitiske koordinering i EU, herunder særligt ifm. det europæiske semester.
- Rådet bifalder, at Eurostat leverer rettidige befolkningsfremskrivninger, og understreger i denne henseende betydningen af dialogen med de nationale statistikkontorer, med respekt for begge parter uafhængighed.
- Rådet opfordrer Kommissionen og den økonomisk-politiske komite (EPC) til at forberede den næste aldringsrapport inden sommeren 2027.

4. Europa-Parlamentets holdning

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Rapporten er en del af det økonomiske samarbejde i EU, der skal fremme reformer med positive effekter på vækst og langsigtet finanspolitisk holdbarhed, herunder gennem lavere udgiftsstigninger relateret til aldringen.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tilslutte sig aldringsrapporten 2024 og vedtage rådskonklusionerne med det ventede hovedindhold.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan tilslutte sig aldringsrapporten 2024 og støtte rådskonklusionerne med det ventede hovedindhold. Regeringen lægger generelt vægt på, at der sikres holdbare offentlige finanser som grundlag for en sund økonomisk udvikling i de enkelte lande og i EU som helhed.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Aldringsrapporten fra 2021 blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 18. juni 2021.

Dagsordenspunkt 6: Internationale møder: Afrapportering fra G20- og IMF-møder 17.-19. april 2024

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

Kommissionen og det belgiske EU-formandskab ventes at afrapportere fra IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer 17.-19. april 2024 i forbindelse med IMF og Verdensbankens årsmøder 15.-19. april 2024. Det var på IMFC- og G20-møderne ikke muligt at opnå enighed om kommunikéer, som alle medlemslande, inkl. Rusland, kunne støtte. Der er blevet offentliggjort en skriftlig formandsskabserklæring fra IMFC-møderne, men ikke fra G20-mødet. I erklæringen fra IMFC konstaterer det saudiske formandskab, at IMFC har diskuteret konsekvenserne af igangværende krige og konflikter, herunder krigen i Ukraine, den humanitære krise i Gaza og forstyrrelser af forsyningskæder i Det Røde Hav. I den forbindelse fremhæves det, at IMFC ikke er et passende forum til at diskutere geopolitiske spørgsmål, selvom krigen og konflikterne har betydning for den globale økonomi. Formandsskabserklæringen lægger bl.a. vægt på, at de vigtigste policy-prioriteter er at opnå prisstabilitet, styrke finanspolitisk holdbarhed og finansiell stabilitet, samtidig med at man fremmer inklusiv og bæredygtig vækst. Hertil skal målrettede reformer styrke produktivitet, deltagelse på arbejdsmarkedet og social sammenhængskraft og samtidig understøtte den grønne og digitale omstilling.

2. Baggrund

ECOFIN fastlagde på rådsmødet 12. marts 2024 en fælles EU-holdning (Terms of Reference) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 17.-18. april 2024 og EU's fælles skriftlige erklæring (statement) til mødet i IMF's ministerkomité (IMFC) 18.-19. april 2024. Holdningen til G20-mødet og den fælles skriftlige EU-erklæring til IMFC afspejler EU's hidtidige prioriteter.

Den fælles EU-holdning til G20-mødet og IMFC-erklæringen lagde bl.a. vægt på, at EU fordømmer Ruslands krig i Ukraine, at EU opfordrer til våbenhvile, humanitær støtte og frigivelse af gidsler i Gaza, at pengepolitikken og finanspolitikken skal fokusere på at dæmpe inflationen og styrke de offentlige finanser, at den økonomiske politik skal understøtte den grønne omstilling, og at EU støtter et stærkt multilateralt økonomisk og politisk samarbejde for at undgå global fragmentering og protektionisme. EU's erklæring til IMFC-møder gennemgår desuden en række initiativer fra EU's side, herunder bl.a. Ukraine-faciliteten, reformen af de finansielle regler, EU's genopretningsfacilitet under RePower EU samt øvrige EU-initiativer, som skal styrke EU's vej mod klimaneutralitet.

Der henvises generelt til samlenotatet til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 14. marts 2023 for opfølgning på G20 møder i februar 2024 samt

samlenotat forud for rådsmødet 12. april 2024 om EU's forberedelse af G20 og IMFC-møder under IMF og Verdensbankens forårsmøder april 2024.

Der kunne ikke opnås enighed om fælles erklæringer fra IMFC eller G20-mødet pga. manglende enighed om den geopolitiske situation. Derfor udsendte det saudiarabiske formandskab for IMFC en opsummering af IMFC-diskussionerne, mens det brasilianske formandskab i G20 ikke har udsendt en officiel formandskabserklæring fra G20-møderne.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes på baggrund af en afrapportering fra Kommissionen og det belgiske EU-formandskab at drøfte udfaldet af IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer, der blev afholdt i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder 15.-19. april 2024.

IMFC

Drøftelserne i IMFC fokuserede som vanligt på den globale økonomi og de aktuelle økonomisk-politiske udfordringer for IMF-landene. Centralt for drøftelserne var den geopolitiske situation, som det har været tilfældet siden Rusland indledte sin krig mod Ukraine. Ruslands krig i Ukraine fylder fortsat meget i kraft af krigens fortsatte konsekvenser for den globale økonomi, men også konflikten i Mellemøsten, herunder særligt den humanitære situation i Gaza og forstyrrelser af forsyningskæder i Det Røde Hav.

Der kunne ikke opnås enighed om et kommuniké i forbindelse med IMFC ga. uenighed om geopolitiske spørgsmål, hvorfor IMFC-formanden i stedet udsendte en erklæring efter mødet. I erklæringen konstaterer det saudiske formandskab, at IMFC har diskuteret konsekvenserne af igangværende krige og konflikter, herunder krigen i Ukraine, den humanitære krise i Gaza og forstyrrelser af forsyningskæder i Det Røde Hav. Samtidig konstateres det, at IMFC ikke er et passende forum til at diskutere geopolitiske spørgsmål, selvom krigerne og konflikterne har betydning for den globale økonomi.

Den nordisk-baltiske valgkreds, flere EU-lande, og en række andre vestlige lande har løbende påpeget, at krigen forsat påvirker verdensøkonomien gennem bl.a. fødevarer- og energimarkeder, forstyrrelser af forsyningskæder og gennem den generelt øgede geoøkonomiske fragmentering.

Foruden et indledende afsnit om de geopolitiske drøftelser, lægger formandskabserklæringen bl.a. vægt på følgende:

- Verdensøkonomien har kurs mod en blød landing, og den økonomiske aktivitet har vist sig at være mere modstandsdygtig end tidligere antaget. Vækstudsigterne på den mellemlange bane er dog svage, og verdensøkonomien tynses af krige og konflikter. Samtidig står verdensøkonomien overfor flere strukturelle udfordringer i form af bl.a. klimaforandringer, høj gæld, øget ulighed og geopolitisk fragmentering.

Økonomiministeriet

Det balancerede risikobillede kan påvirkes i negativ retning, afhængig af pris- og renteutviklingen, den finansielle stabilitet, finanspolitisk tilrettelæggelse og den geopolitiske udvikling.

- De vigtigste policy-prioriteter er at opnå prisstabilitet, styrke finanspolitisk holdbarhed og finansiell stabilitet, samtidig med at man fremmer inklusiv og bæredygtig vækst. Hertil skal målrettede reformer styrke produktivitet, deltagelse på arbejdsmarkedet og social sammenhængskraft og samtidig understøtte den grønne og digitale omstilling.
- Centralbankerne er fortsat optaget af at opnå prisstabilitet og vil samarbejde med bl.a. tilsynsmyndigheder for at overvåge risici for både banker og ikke-banker, herunder fra ejendomsmarkederne. Samtidig vil de arbejde på at adressere huller i tilsyn og lovgivning i den finansielle sektor, og, hvor det er relevant, være klar til at implementere makroprudentielle værktøjer for at afbøde systemiske risici.
- Erklæringen understreger vigtigheden af internationalt samarbejde for at forbedre modstandskraften i den globale økonomi og det internationale monetære system. Man vil handle kollektivt for at understøtte klimatilpasning og digital omstilling, herunder ift. kunstig intelligens, dog ”efter behov”, og hvor der tages højde for landespecifikke forhold.
- Man bekræfter sin forpligtelse til at undgå protektionisme og henviser til teksten om det regelbaserede multilaterale handelssystem fra IMFC’s erklæring fra april 2021. Samtidig vil man fortsætte arbejdet med at styrke det globale finansielle sikkerhedsnet og adressere globale gældssårbarheder.

Hvad angår IMF’s arbejde fremhæves bl.a. følgende:

- Erklæringen byder de politiske prioriteter fra den administrerende direktør, Kristalina Georgieva velkommen, og ser frem til, at IMF udfører sit arbejde i forlængelse heraf og i tråd med sit mandat.
- Man støtter op om IMF’s fokus på overvågning og landespecifik rådgivning med henblik på bl.a. at understøtte makrofinansielle og makrostrukturelle reformer for at genopbygge buffere og fremme inklusiv og bæredygtig vækst.
- Man støtter et stærkt og kvotebaseret IMF, som skal bevare sin rolle i centrum af det globale finansielle sikkerhedsnet. Der arbejdes på at sikre national implementering af den 16. kvotegennemgang, som understøtter fondens kvotebaserede fundament og styrker IMF’s kapacitet til at sikre global finansiell stabilitet. Samtidig anerkendes vigtigheden af en omlægning af kvoteandele for bedre at afspejle medlemmernes relative positioner i verdensøkonomien, og direktionen opfordres til at arbejde for, inden juni 2025, at præsentere mulige veje til yderligere

Økonomiministeriet

kvotetilpasning, herunder gennem en ny kvoteformel under den 17. kvotegennemgang.

- Det fremhæves, at IMF bør forblive en stærk partner for lavindkomstlande (LIC'er), hvorfor man ser frem til revisionen af PRGT-fonden (Poverty Reduction and Growth Trust), som skal sikre bæredygtigheden af PRGT-fonden ved bl.a. at kigge på finansieringen, herunder brugen af IMF's interne ressourcer, og på udformning af udlånspolitikker.
- Man ser ligeledes frem til den kommende gennemgang af RST-fonden med henblik på at styrke medlemmernes makroøkonomiske modstandsdygtighed over for klimaændringer og fremtidige pandemier, og der sendes en tak til bidragsydere IMF's fonde, der yder lån på lempelige vilkår til lavindkomstlande.
- Der udtrykkes støtte til IMF's arbejde med at sikre håndtering af gældssårbarheder, og fremgangen i implementeringen af G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering af lavindkomstlande (Common Framework for Debt Treatment) bydes velkommen. Samtidig udtrykkes glæde over det igangværende arbejde med at fremme fælles forståelse af gældsoplægninger i Global Sovereign Debt Roundtable, og der ses frem til gennemgangen af IMF's og Verdensbankens rammer for gældhåndtering i lavindkomstlande. Hertil udtrykkes støtte til IMF's bestræbelser på at styrke arbejdet med kapacitetsudvikling i medlemslande.
- Man ser frem til at byde det nye afrikanske 25. medlem af bestyrelsen velkommen, som bidrager til at sikre bedre balance i bestyrelsen. Dertil udtrykkes støtte til flere elementer af IMF's rekrutteringsstrategi, herunder tiltag rettet mod diversitet og repræsentationen af kvinder i bestyrelsen.
- Afslutningsvis udtrykkes støtte til genvalget af Kristalina Georgieva som administrerende direktør for IMF.

G20 for finansministre og centralbankchefer

Der er ikke offentliggjort en officielt formandskabserklæring fra G20-mødet. Det forventes, at G20-drøftelserne, i tråd med IMFC-drøftelserne, har været præget af geopolitiske spændinger. Samtidig forventes det, at G20-drøftelserne har taget udgangspunkt i det brasilianske formandskabs overordnede hovedprioriteter, som også var afspejlet i opsummering af drøftelserne efter seneste G20-møde d. 28.-29. februar. Det gælder: i) Bekæmpelse af fattigdom, hungersnød og ulighed, ii) Bæredygtig udvikling (økonomisk, social og miljømæssig), iii) Reforme af multilaterale økonomiske og finansielle institutioner. Ligesom til IMFC-møderne drøfter G20 den globale økonomi og aktuelle økonomisk-politiske udfordringer.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Samarbejdet i G20 og IMF vurderes generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det understøtter global økonomisk vækst og beskæftigelse samt finansiell og økonomisk stabilitet.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene ventes generelt at tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering fra G20-mødet til efterretning.

Danmark har som en del af den nordisk-baltiske valgkreds i IMF fastholdt, at et kommuniké eksplicit skulle nævne Ruslands krig i Ukraine samt adressere krigens effekter på verdensøkonomien.

Regeringen støtter generelt arbejdet i G20 og IMF, herunder arbejdet med sikre makroøkonomisk robusthed og finansiell stabilitet, håndtering af følgevirkningerne af Ruslands krig i Ukraine, arbejdet med at assistere sårbare lavindkomstlande, herunder G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering, samt at G20 og IMF skal bidrage til at fremme den grønne omstilling af den globale økonomi.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. ECOFIN's forberedelse af IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer 17.-19. april 2024 blev forelagt Europaudvalget til orientering 5. april 2024 forud for rådsmødet (ECOFIN) 12. april 2024. Der henvises til samlenotatet, som blev oversendt til Europaudvalget 27. marts 2024.

Dagsordenspunkt 7: Rådskonklusioner om finansiel forståelse

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN ventes 14. maj 2024 at vedtage rådskonklusioner om finansiel forståelse. Finansiel forståelse er bl.a. viden om og forståelsen for finansielle forhold og risici samt evnen til at anvende denne viden ifm. finansielle beslutninger.

Arbejdet i EU med finansiel forståelse foregår særligt i relation til arbejdet med kapitalmarkedsunionen, dvs. tiltag der har til formål at udvikle EU-landenes finansielle markeder og derved gøre lettere og mere attraktivt for virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, husholdninger og institutionelle investorer (fx pensionselskaber) at opnå finansiering og investere på tværs af EU-landene.

EU-formandskabet har fremsat et udkast til rådskonklusionerne, der drøftes på teknisk niveau forud for rådsmødet. I udkastet konstateres det bl.a., at den finansielle forståelse i EU generelt er på et lavt niveau, og at det er vigtigt at styrke den finansielle forståelse mhp. at klæde EU-borgere på til at deltage i de finansielle markeder og træffe informerede finansielle beslutninger. Derudover opfordres EU-landene til bl.a. at iværksætte tiltag nationalt mhp. at styrke den finansielle forståelse for hhv. børn og voksne, og Kommissionen opfordres til generelt at understøtte og overvåge fremskridt på området herunder pba. en ramme for finansielle kompetencer udviklet i samarbejde mellem OECD og EU.

Regeringen støtter generelt arbejdet med kapitalmarkedsunionen, herunder at fremme detailinvestorers deltagelse på de finansielle markeder og indsatsen vedr. finansiel forståelse. Regeringen finder det hensigtsmæssigt med øget vidensdeling om finansiel forståelse på EU-niveau, men understreger, at tiltag vedrørende finansiel læring og forståelse for børn og unge skal respektere EU-landenes nationale kompetence på uddannelsesområdet. Regeringen kan på den baggrund støtte vedtagelsen af rådskonklusioner på linje med EU-formandskabets udkast.

2. Baggrund

ECOFIN ventes 14. maj 2024 at vedtage rådskonklusioner om finansiel forståelse. Finansiel forståelse er bl.a. viden om og forståelsen for finansielle forhold og risici samt evnen til at anvende denne viden ifm. finansielle beslutninger.

På EU-niveau foregår arbejdet med finansiel forståelse særligt i regi af kapitalmarkedsunionen ("Capital Markets Union" – CMU), dvs. den samlebetegnelse for tiltag, der har til formål at udvikle EU-landenes finansielle markeder for dermed skabe vækst, arbejdspladser og investeringer, herunder i grøn og digital omstilling.

Kommissionen fremsatte i september 2020 en handlingsplan for EU's kapitalmarkedsunion, der bl.a. indeholdt et initiativ om, at befolkningens

finansielle forståelse skulle øges. På den baggrund har EU og OECD udarbejdet en fælles ramme for kompetencer, som børn og unge skal have. Rammen blev præsenteret i oktober 2023. Formålet er, at EU-landene har den samme forståelse for, hvilke kompetencer unge har behov for. Med respekt for EU-landenes kompetence på uddannelsesområdet, *jf. TEUF art. 165*, kan kompetencerammen bidrage til at udvikle politiske tiltag, uddannelser, undervisningsmateriale mv. I 2022 har Kommissionen og OECD ligeledes lavet en ramme for at højne voksnes finansielle forståelse.

Senest har Eurogruppe i udvidet format 11. marts 2024 vedtaget en erklæring om det fremadrettede arbejde vedr. kapitalmarkedsunionen¹³, hvori det fremhæves som en prioritet at øge EU-borgeres velstand via direkte og indirekte deltagelse på de finansielle markeder. I rådskonklusionerne for Det Europæiske Råd 17-18. april 2024 fremhæves det endvidere, at det er nødvendigt at skabe et integreret europæisk kapitalmarked, som er tilgængeligt for alle borgere og virksomheder, herunder ved at styrke borgernes finansielle forståelse og fremme oplysningsinitiativer.¹⁴

3. Formål og indhold

EU-formandskabet har fremsat et udkast til rådskonklusioner om finansiell forståelse, som ventes vedtaget af ECOFIN 14. maj 2024 med følgende overordnede hovedpointer:

- Der lægges vægt på konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd 17.-18. april 2024, hvor der i relation til kapitalmarkedsunionen blev rejst ønske om at fortsætte arbejdet, herunder ved at skabe et attraktivt og forbrugervenligt investeringsmiljø samt ved at fremme en investeringskultur blandt EU's borgere, herunder ved at styrke finansiell forståelse.
- Der mindes om hhv. erklæringen fra Eurogruppe i udvidet format af 11. marts 2024 samt rådskonklusionerne om handlingsplanen for kapitalmarkedsunionen vedtaget i december 2020.
- Der mindes om en undersøgelse fra 2023 foretaget af Eurobarometer om finansiell forståelse, som viste, at det økonomiske forståelsesniveau på tværs af EU er lavt og varierer betydeligt mellem EU-landene og mellem forskellige grupper inden for landene.
- Det understreges, at bl.a. resultaterne fra Eurobarometer påpeger behovet for at iværksætte yderligere tiltag mhp. at fremme finansiell forståelse.
- Det anerkendes, at finansiell forståelse er vigtigt for at forbedre de økonomiske forhold for EU-borgerne samt økonomisk inklusion. Det understreges, at dette er i overensstemmelse med målet i Kommissionens handlingsplan for kapitalmarkedsunionen fra 2020 om at styrke borgernes livssituation gennem finansiell forståelse. Det bemærkes, at personer med god finansiell forståelse træffer mere informerede valg om deres egen

---

¹³ [Erklæring fra Eurogruppe i udvidet format 11. marts 2024 om det fremadrettede arbejde vedr. kapitalmarkedsunionen](#)

¹⁴ [Konklusioner vedr. Det Europæiske Råd 17-18. april 2024.](#)

Økonomiministeriet

økonomi og er bedre rustede til at investere for fremtiden, herunder ifm. pension og andre investeringsprojekter, hvilket fremmer deltagelsen af detailinvestorer på kapitalmarkederne og dermed bidrager til at styrke finansiell stabilitet.

- Det anerkendes, at finansiell forståelse ikke kun gavner individet men også samfundet bredt set, og det bemærkes, at bedre finansiell forståelse kan øge tilliden mellem borgere og finansielle institutioner.
- Rammen for finansielle kompetencer udviklet af EU samt OECD i samarbejde med EU-landene bydes velkommen, og det understreges, at aspekter vedr. bl.a. digitalisering og bæredygtig finansiering indgår i denne ramme.
- Det erindres, at rammen for finansielle kompetencer har til formål at etablere et fælles begreb for finansiell forståelse på tværs af EU-lande og interessenter samt bidrage til at forbedre finansiell forståelse blandt voksne og unge mhp., at de kan træffe sunde økonomiske beslutninger i et komplekst og digitalt finansielt miljø, hvor svindel, snyd og cyberangreb er blevet mere betydningsfulde. I den henseende bifaldes initiativer, herunder globale, der skal styrke bevidstheden om og dele bedste praksis vedr. finansiell svindel og snyd.
- Det fremhæves, at digitaliseringen af det finansielle landskab øger behovet og nødvendigheden af at fremme den finansielle forståelse generelt samt digitale færdigheder i EU. Det noteres, at finansiell viden kan hjælpe individer med at omfavne nye muligheder vedr. digital finans.
- Det understreges, at rammen for finansielle kompetencer, omend frivillig, kan understøtte nationale beslutningstagere og interessenter i at koordinere, indrette, implementere og evaluere tiltag vedr. finansiell forståelse. EU-landene inviteres til at gøre brug af denne ramme.
- Det bydes velkommen, at flere EU-lande har udviklet og implementeret nationale strategier for finansiell forståelse. Der opfordres til, at andre EU-lande også udvikler en strategi, eller hvor relevant opdaterer en eksisterende strategi.
- Det anbefales, at eksisterende nationale strategier bliver evalueret løbende mhp. at sikre, at de er effektive og tager højde for de seneste finansielle tendenser.
- Det bydes velkommen, at de fælles europæiske tilsynsmyndigheder (ESA'erne) sammen har iværksat initiativer i relation til finansiell forståelse på en række områder i samarbejde med de nationale tilsynsmyndigheder, herunder inflation, rentestigninger, bæredygtig finansiering og digitalisering. Det understreges, at det er vigtigt med fortsat samarbejde mellem de nationale tilsynsmyndigheder mhp. at styrke finansiell forståelse i EU via informationer, viden og erfaringsdeling, såvel som kampagnemateriale.

Finansiel læring og forståelse for børn og unge

- Det fremhæves, at finansiel forståelse er en afgørende og livslang færdighed, særligt i lyset af OECD's og EU's fælles ramme for finansielle kompetencer for børn og unge, der anbefaler, at finansiel uddannelse bør starte allerede ved 6-årsalderen og fortsætte resten af livet.
- EU-landene inviteres til at iværksætte tiltag i relation til finansiel uddannelse, herunder nationale strategier for finansiel forståelse, mhp. at skabe synlighed, og EU-landene opfordres til at involvere relevante interessenter.
- EU-landene opfordres til at integrere finansiel uddannelse i skolernes læringsplaner mhp. at afdække relevante begreber og opnå alderssvarende færdigheder.
- EU-landene opfordres til at understøtte interessentdrevet udvikling af læringsprogrammer i relation til finansiel forståelse og digital finansiel forståelse samt læringsmateriale for skoler samt aktiviteter uden for skoletid, herunder læringsspil.

Finansiel forståelse for voksne

- EU-landene inviteres til at håndtere problemerne vedr. den lave grad af finansiel forståelse ved at udvikle inkluderende strategier med fokus på de behov, der er identificeret blandt de grupper af voksne, som har den dårligste finansielle forståelse eller er finansielt sårbare, herunder lavindkomstgrupper eller personer med kort uddannelse, såvel som behovspecifikke indsatser for migranter og personer med funktionsnedsættelse. EU-landene opfordres til at identificere de former for finansiel sårbarhed, der er særligt relevante i den nationale kontekst.
- EU-landene tilskyndes til også at adressere behovene blandt ældre, der er socialt eller fysisk isolerede og er mindre komfortable med digitale finansielle tjenesteydelser samt særligt sårbare ift. visse typer af svindel og finansiel eksklusion.
- I relation til strategier for finansiel forståelse opfordres EU-landene til at adressere de grupper af sårbare voksne, der er identificeret i nylige undersøgelser og afhængigt af den lokale kontekst. Kønsbaseret ulighed bør ligeledes tages i betragtning, fx ift. løngab eller forskelle i opsparing og kapitalindkomster, finansielt misbrug og fattigdom ved pension, særligt i relation til den stigende levetid. Voksne, der er særligt udsatte for svindel og bedrag pga. brug af sociale medier, bør også tages i betragtning.
- EU-landene tilskyndes til at understøtte, at der afholdes finansiel undervisning til voksne, fx gennem seminarer, workshop og kampagner. EU-landene inviteres til at udvikle programmer for finansielle forståelse og læringsmateriale med involvering af private og non-profit organisationer, som kan spille en central rolle.

Økonomiministeriet

Finansiell forståelse for iværksættere samt små og mellemstore virksomheder

- Der mindes om relevansen af den fælles ramme for finansiell forståelse for SMV'er samt Kommissionens ramme for iværksættere, der er et værktøj mhp. at understøtte læring på nationalt niveau.
- Det understreges, at det er vigtigt med en passende finansiell forståelse blandt potentielle iværksættere og SMV-ejere og -ledere mhp. at gøre det muligt for virksomheder at sikre en holdbar økonomi.
- EU-landene inviteres til at vurdere graden af finansiell forståelse blandt SMV-ejere og -ledere, og EU-landene opfordres til at udvikle strategier og programmer, der kan bidrage til at forbedre svage punkter i relation til den finansielle forståelse hos SMV'er og iværksættere.

Næste skridt

- EU-landene opfordres til regelmæssigt at vurdere graden af finansiell forståelse pba. EU og OECD's ramme og evaluere effekten af initiativer for unge og voksne, herunder SMV-ejere, herunder at dele denne effektvurdering med Kommission via samarbejdet i OECD.
- Kommissionen inviteres til fortsat at fremme brugen af rammen for finansielle kompetence og understøtte udvekslingen af erfaringer i landene. I den henseende henvises der til pressemeddelelsen offentliggjort efter det uformelle ECOFIN-møde i Gent 23-24. februar 2024.
- Det noteres, at ESA'erne har indsamlet opgørelser over initiativer vedr. finansiell forståelse på tværs af EU. Vigtigheden af disse understreges i relation til at udveksle erfaringer og udbreder initiativerne i praksis. ESA'erne inviteres til at fortsætte arbejdet med at koordinere initiativerne og opdatere disse opgørelser i sammenhæng med møder og workshops og i tæt sammenhæng med de nationale tilsynsmyndigheder. Det anbefales, at kendskabet til disse udbredes i EU-landene og blandt interessenter.
- Kommissionen opfordres til at understøtte tiltag, der ikke forudsætter lovgivning, såsom det tekniske støtteinstrument (TSI) og Erasmus+-programmet mhp. finansiering af projekter vedr. finansiell forståelse. EU-landene opfordres til at integrere rammerne i deres nationale uddannelsesprogrammer og individuelle projekter i relation til anmodning om brug af TSI.
- Kommissionen opfordres til regelmæssigt at overvåge niveauet for finansiell forståelse i EU i koordination med OECD, herunder udføre mere ambitiøse og omfangsrige Eurobarometer-undersøgelser og udarbejde analyser fsva. udviklingen i finansiell forståelse, herunder med perspektiver til kønsulighed, samt dele de tilgængelige data med EU-landene.
- Kommissionen anbefales at understøtte træning og professionel udvikling, forskningsmuligheder og, afhængigt af landenes grundlovmæssige indretning, støtte til undervisere fsva. finansiell forståelse.
- Kommissionen inviteres til at styrke samarbejdet om finansiell uddannelse med internationale organisationer og statslige organisationer i tredjelande.

- Kommissionen, EU-landene og interessenter opfordres til at fremme forskning og samarbejde via finansieringsmuligheder mhp. at styrke finansiell forståelse i EU.
- Kommissionen inviteres til regelmæssigt at afrapportere om fremskridt for finansiell forståelse til komitéen for finansielle tjenesteydelser.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet vedtog en betænkning om kapitalmarkedsunionen 8. oktober 2020¹⁵, hvori de bl.a. opfordrede Kommissionen til at lancere og støtte programmer for at fremme finansiell forståelse samt opfordrede EU-landene til at overveje at medtage eller udvide finansiell forståelse i alle læseplaner, fra skoler til universiteter.

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om rådskonklusionerne.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtagelsen af rådskonklusioner vedr. finansiell forståelse har ikke betydning for dansk ret eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Vedtagelsen af rådskonklusioner vedr. finansiell forståelse har ikke økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at støtte udkastet til rådskonklusioner og arbejdet med finansiell forståelse og inklusion. Landene ventes særligt at støtte det videre arbejde mhp. at styrke EU-borgernes muligheder for at træffe gode finansielle beslutninger samt styrke deltagelsen af detailinvestorer på de finansielle markeder.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt arbejdet med kapitalmarkedsunionen, herunder at fremme detailinvestorers deltagelse på de finansielle markeder og indsatsen vedr. finansiell forståelse. Regeringen finder det hensigtsmæssigt med øget vidensdeling vedr. finansiell forståelse på EU-niveau, men understreger, at tiltag vedrørende finansiell læring og forståelse for børn og unge skal respektere EU-landenes kompetence på uddannelsesområdet. Regeringen kan på den baggrund støtte vedtagelsen af rådskonklusioner på linje med EU-formandskabets udkast.

---

¹⁵ [Vedtagne tekster - Videre udvikling af kapitalmarkedsunionen: bedre adgang til kapitalmarkedsfinansiering, navnlig for SMV'er, og yderligere fremme af detailinvestorers deltagelse - Torsdag 8. oktober 2020 \(europa.eu\)](#)

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. rådskonklusioner om finansiel forståelse har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Arbejdet med finansiel forståelse udspringer bl.a. af den handlingsplan for kapitalmarkedsunionen, der blev præsenteret ifm. ECOFIN 6. oktober 2020¹⁶ og de efterfølgende rådskonklusioner vedtaget ifm. ECOFIN 1. december 2020.

---

¹⁶ [ERU, Alm.del - 2020-21 - Bilag 55: Grund- og nærhedsnotat om kapitalmarkedsunionen, fra erhvervsministeren \(ft.dk\)](#)

Dagsordenspunkt 8: Makrofinansiel assistance (MFA) til Jordan

KOM(2024) 159 final

1. Resume

Kommissionen har 8. april 2024 offentliggjort et forslag om yderligere makrofinansiel assistance (MFA) til Jordan i form af lån på i alt 500 mio. euro, der ventes udbetalt i tre rater i årene 2024-2027. Forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser via EU-bidraget (ca. 7,7 mio. kr). Forslaget ventes vedtaget på ECOFIN i løbet af 2024. Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om MFA til Jordan. Assistancen og de medfølgende betingelser ventes at understøtte landets finansielle og økonomiske situation samt give incitament til at gennemføre økonomiske og politisk-administrative reformer. Regeringen støtter, at der for lånet fastlægges et aftalememorandum, hvor de jordanske myndigheder forpligter sig til at leve op til relevante økonomiske og politiske betingelser for MFA. Regeringen støtter ligeledes, at forslaget om MFA til Jordan afholdes inden for EU's eksisterende budgetrammer. Regeringen finder, at makrofinansiel assistance og de medfølgende betingelser er sagligt begrundet med henvisning til konkrete behov.

2. Baggrund

Kommissionen har 8. april 2024 fremsat et forslag om makrofinansiel assistance (MFA) til Jordan på 500 mio. euro (ca. 3,7 mia. kr.) i form af lån for perioden 2024-2027 udbetalt i tre rater. Lånet er led i EU's mangeårige strategiske partnerskab med Jordan og kommer i forlængelse af tre tidligere MFA-lån til en samlet værdi af ca. 1,1 mia. euro, som EU har udbetalt til Jordan i årene 2014-2023 for hjælpe landet med akutte finansieringsproblemer som følge af makroøkonomisk ustabilitet i Jordan, herunder på grund af husningen af mange flygtninge fra det borgerkrigshærgede naboland Syrien, Covid-19-pandemien og Ruslands invasion af Ukraine. Det nye lån på 500 mio. euro skal særligt dække en del af Jordans kort- og mellemlistede eksterne finansieringsbehov og bidrage til at skabe en makroøkonomisk stabil ramme for, at landet kan gennemføre sin omfattende strukturreformdagsorden, der bl.a. involverer omfattende effektiviseringer og forbedringer af landets energi- og forsyningssektor, digitalisering af sundhedssektoren, samt en offentlig administrationsreform, som skal sammenlægge og rationalisere flere ministerier og andre offentlige myndigheder. Lånet skal dermed være med til at understøtte, at Jordan kan skabe varig vækst, flere arbejdspladser og øge investeringslysten i landet.

MFA er et instrument i EU's eksterne samarbejde med tredjelande, som er geografisk, politisk og økonomisk tæt på EU. MFA er et krisefinansieringsinstrument, som skal lette økonomiske og finansieringsmæssige vanskeligheder for modtagerlande på kort sigt. MFA kan tage form af enten lån, gavebistand eller en kombination heraf.

Økonomiministeriet

Jordan er omfattet af EU's naboskabspolitik, og er dermed berettiget til MFA. Forslaget er fremsat med hjemmel i TFEU artikel 212, der følger den almindelige lovgivningsprocedure.

Behovet for yderligere MFA til Jordan begrundes af Kommissionen med, at Jordans økonomi er særligt udfordret af den stadig tiltagende økonomiske byrde med at huse syriske flygtninge, som opholder sig i store flygtningelejre i Jordan. Desuden er landets gældsplagede økonomi presset af vanskelige kreditbetingelser på grund af de aktuelt høje renter i verdensøkonomien, samt af generelt høje energipriser og pres på inflationen. Derudover har forværringen af Jordans sikkerhedspolitiske situation som følge af konflikten i Gaza yderligere skærpet behovet for økonomisk hjælp.

På baggrund af den stigende ustabilitet i Jordan har den Internationale Valutafond (IMF) i januar 2024 indgået en aftale om et låneprogram til Jordan på 1,2 mia. USD (1,1 mia. euro). Kommissionen vurderer Jordans samlede finansieringsbehov for årene 2025-2027 til 7,7 mia. USD (7,2 mia. euro), som Jordan søger dækket gennem IMF, EU og andre bi- og multilaterale donorer.

Det ventes, at Rådet senere i 2024 vil nå til enighed om EU's MFA-lån på 500 mio. euro til Jordan. Herefter skal en endelig aftale forhandles med Europa-Parlamentet. Lånet er betinget af et såkaldt aftalememorandum (Memorandum of Understanding – MoU) med Kommissionen, der fastsætter de økonomiske og politiske betingelser for lånet. Når dette aftalememorandum er trådt i kraft, kan lånet stilles til rådighed.

3. Formål og indhold

Økonomisk udvikling i Jordan

BNP-væksten i Jordan har generelt ligget på et relativt stabilt niveau på i omegnen af 2,5 pct. i 2022 og 2023, *jf. tabel 1*, hvilket er lavt, når man sammenligner med andre lande i regionen. Væksten hæmmes af en række strukturelle udfordringer i den jordanske økonomi, herunder træg udvikling af den private sektor, manglende adgang til finansiering, og et usmidigt arbejdsmarked, hvor det er svært at skifte job. De lave vækstrater betyder samtidig, at den økonomiske aktivitet ikke har været tilstrækkelig til at få bugt med Jordans meget høje ledighed, der ligger stabilt på ca. 22-23 pct. i perioden 2020-2023, *jf. tabel 1*.

I 2024 ventes Jordan ifølge IMF at opleve BNP-vækst på 2,6 pct., som modsvarer væksten i 2023, mens væksten i 2025 og 2026 ventes at stige marginalt til 3 pct., *jf. tabel 1*. BNP pr. indbygger ventes kun at stige marginalt fra 9.693 til 9.904 USD.

Inflationen i Jordan er ifølge IMF faldet fra 4,2 pct. i 2022 til 2,2 pct. i 2023. Dette er sket i takt med en markant forhøjelse af styringsrenten i den jordanske centralbank fra 2,5 pct. i marts 2022 til 7,5 pct. i juli 2023. Den jordanske valuta, dinar (JOD), er bundet til den amerikanske dollar gennem en fastkurspolitik, og de markante renteforøgelse skyldes således, at de har været nødvendige for

Økonomiministeriet

at følge med den amerikanske pengepolitik. Som sideeffekt har de høje jordanske renter taget noget af inflationspresset. IMF venter dog at inflationsraten i Jordan stiger til 2,7 pct. i 2024, for så at stabilisere sig på ca. 2,5 pct. i 2025 og 2026, *jf. tabel 1*.

De offentlige finanser udfordres af den svage økonomiske udvikling i Jordan, men også af landets store underskud på den offentlige saldo på 7-8 pct. af BNP de seneste par år, som primært er drevet af stigende renteudgifter, øgede forsvarsudgifter og højere lønninger til offentligt ansatte. Desuden har Jordan en bruttogæld på omtrent 90 pct. af BNP, *jf. tabel 1*. IMF venter, at saldounderskuddet stiger fra 7,3 pct. af BNP i 2023 til 7,7 pct. af BNP i 2024, for derefter af falde til hhv. 5,3 og 4,8 pct. af BNP i 2025 og 2026, *jf. tabel 1*. Tilsvarende venter IMF, at gælden stiger fra 91,3 pct. af BNP i 2023 til 91,4 pct. af BNP i 2024 for derefter at falde til hhv. 90,3 og 87,5 pct. af BNP i 2025 og 2026, *jf. tabel 1*.

Jordan oplever samtidig problemer med vedvarende store underskud på betalingsbalancen, aktuelt over 7 pct. af BNP, hvilket bl.a. skyldes landets store afhængighed af importeret energi, fødevarer og delkomponenter til maskiner. Alle varegrupper har oplevet store prisstigninger de seneste par år, særligt som følge af den politiske og økonomiske udvikling i verden, herunder på grund af Ruslands invasion af Ukraine og konflikten i Gaza.

Disse udenrigspolitiske begivenheder risikerer yderligere at forværre Jordans økonomiske situation. Særligt konflikten i Gaza og dens afledte effekter i Mellemøsten har allerede negativt påvirket den vigtige turismesektor i Jordan. Houthi-bevægelsens raketangreb på søtransporten i det Røde Hav besværliggør desuden Jordans store eksport af mineraler og kemikalier via vandvejen, hvilket risikerer at forværre underskuddet på landets betalingsbalance yderligere.

Tabel 4 Nøgletal Jordan

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Realøkonomiske nøgletal							
Realvækst i BNP (pct.)	-1,1	3,7	2,4	2,6	2,6	3,0	3,0
Indbyggertal (mio.)	10,9	11,1	11,2	11,3	11,4	11,4	11,5
Inflation (pct.)	0,4	1,3	4,2	2,2	2,7	2,4	2,5
BNP pr. indbygger (USD)	9.231	9.380	9.491	9.693	9.904	10.150	10.388
Ledighed (pct.)	22,7	24,1	22,9	22,3	-	-	-
Offentlige finanser							
Offentlige indtægter (pct. af BNP)	22,6	24,7	25,7	26,1	26,7	27,0	27,2
Offentlige udgifter (pct. af BNP)	3,2	32,3	32,6	33,4	34,4	32,3	32,0
Offentlig saldo (pct. af BNP)	-8,6	-7,6	-7,0	-7,3	-7,7	-5,3	-4,8
Offentlig bruttogæld (pct. af BNP)	88,0	89,8	91,8	91,2	91,4	90,3	87,5
Ekstern balance							
Betalingsbalancens løbende poster (pct. af BNP)	-5,7	-8,0	-7,9	-7,0	-6,3	-4,5	-4,1
Internationale valutareserver netto (mia. USD)	18,6	20,7	19,9	20,7	20,7	-	-

Anm.: Tal for 2023 og frem er skøn.

Kilde: IMF's World Economic Outlook, april 2024.

Jordan finansieringsbehov

IMF's låneprogram fra januar 2024 på 1,2 mia. USD, samt en række andre bi- og multilaterale støtteprogrammer, dækker Jordans finansieringsgab (dvs. et behov, der ikke allerede er dækket af ydelser og lån fra fx IMF) for 2024. Kommissionen vurderer, at Jordans samlede finansieringsbehov (hvoraf en delmængde dækkes af eksisterende tilsagn om støtte) for perioden 2025-2027 ligger på ca. 7,7 mia. USD. MFA-lånet på 500 mio. euro svarende til 543 mia. USD¹⁷ vil således dække 7,1 pct. af det anslåede finansieringsgab i perioden. EU's samlede bidrag dækker 16 pct., når man indregner udviklingsstøtte til Jordan i EU's budget og lån fra den Europæiske Investeringsbank, EIB. Kommission oplyser, at forslaget hermed er på linje med EU's principper om fair byrdefordeling mellem donorer, når der tages højde for donationer og lån samt øvrige multilaterale og bilaterale donorer.

Med alle tilsagn om ekstern finansiering fra bl.a. IMF, Verdensbanken, EU, EIB, USA, den Arabiske Valutafond, AMF, den Islamiske Udviklingsbank, IsDB, den Asiatiske Infrastrukturinvesteringsfond, AIIB, mv. til Jordan udestår fortsat et finansieringsgab på ca. 1,4 mia. USD, som skal findes via andre donorer, der vurderes realistisk givet stor velvilje til at hjælpe Jordan økonomisk i det internationale samfund.

¹⁷ Beregnet ud fra kurs 0,94 EUR/USD 18. april 2024.

Lånebetingelser

MFA-lånene til Jordan forudsætter et aktivt IMF-program til landet med løbende opfyldelse af betingelser, der bl.a. involverer, at den offentlige bruttogæld i Jordan skal være stabilt faldende og nå under 80 pct. af BNP i 2028, at skattebasen skal øges, at det offentlige forbrug skal effektiviseres, at erhvervsklimaet skal forbedres, at investeringslysten skal øges, samt at forsyningssektoren skal optimeres. Desuden skal det fremtidigt fastlagte aftalememorandum mellem EU og Jordan opfyldes. Betingelserne i aftalememorandummet vedr. MFA-lånene ventes at vedrøre relevante økonomiske og politiske reformer. Sandsynligvis vil flere af disse reformer relatere sig til gennemførelse af den reformdagsorden, Jordan igangsatte tilbage i 2022, og som bl.a. involverer omfattende effektiviseringer og forbedringer af landets energi- og forsyningssektor, digitalisering af sundhedssektoren, samt en offentlig administrationsreform, som skal sammenlægge og rationalisere flere ministerier og andre offentlige myndigheder.

Lånet ventes udbetalt i tre rater, forventeligt i løbet af 2,5 år i perioden 2025-2027. Det er dog også muligt at udbetale den første rate allerede i sidste kvartal af 2024, hvis hele Jordans finansieringsgab mod forventning ikke dækkes af penge fra IMF-programmet i 2024. Udbetalingen skal ske i takt med den løbende implementering af det igangværende IMF-program samt forudsættes at tiltagene i aftalememorandummet mellem EU og Jordan, gennemføres rettidigt.

EU's MFA-lån til Jordan ydes på favorable lånebetingelser. Dette indebærer blandt andet, at de tre rater har en gennemsnitlig løbetid på 20 år, og at tilbagebetalingen senest skal begynde 10 år efter, de er blevet udbetalt. Lånet ventes desuden ydet til favorable renter, afhængigt af hvilke renter Kommissionen kan optage lån til på kapitalmarkederne. Lånets renter ventes dermed at være lavere end dem, Jordan selv kan låne til på kapitalmarkederne.

Risici forbundet med MFA til Jordan

Kommissionen vurderer, at MFA-lån til Jordan indebærer kreditmæssige risici og en risiko for, at pengene ikke bliver brugt til deres egentlige formål på grund af korrupsion samt at lånet ikke øremærkes til bestemte udgifter. Dog har Kommissionen truffet en række foranstaltninger, herunder i samarbejde med IMF, og EU's antisvindelenhed, OLAF, for at minimere disse risici. Blandt andet gives MFA-lånet sammen med et større IMF-program, der skal sikre implementering af strukturreformer i landet, der alt andet lige vil minimere risikoen for, at Jordan ikke kan tilbagebetale lånet. Desuden er lånet betinget af streng revisionskontrol og transparens med udbetaling af midlerne.

Derudover er der risiko for, at den økonomiske situation i Jordan yderligere forværres af Ruslands invasion af Ukraine, konflikten i Gaza og dens afledte effekter i Mellemøsten, herunder Houthi-bevægelsens angreb i Det Røde Hav. En evt. yderligere eskalering af situationen i regionen omkring Jordan som følge

af Irans direkte angreb på Israel 14. april 2024 kan yderligere forværre sikkerhedssituationen i Jordan med afledte økonomiske konsekvenser for Jordan.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning til Kommissionens forslag om MFA-lån kendes endnu ikke.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget om MFA til Jordan har ikke relevans ift. dansk ret eller lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil have statsfinansielle konsekvenser via EU-bidraget. Det foreslåede MFA-lån til Jordan på 500 mio. euro dækkes inden for rammerne af EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027. Et beløb svarende til 9 pct. af lånebeløbet til Jordan tilføres garantifonden på EU-budgettet i overensstemmelse med Europa-Parlamentet og Rådets forordning nr. 947/2021 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjelande.

I dette tilfælde med et lån på 500 mio. euro vil i alt 45 mio. euro således skulle tilføres garantifonden. Danmark finansierer godt 2 pct. af udgifterne i EU's budget og skønnes således en finansieringsandel på ca. 7,7 mio. kr. af midlerne, der tilføres garantifonden. Ved forslaget om MFA-lån til Jordan får Kommissionen tildelt beføjelser til at optage lån på kapitalmarkederne på vegne af EU, som vil kunne videreformidle låneprovenuet til Jordan på lignende vilkår. Tilbagebetalingen af de lån, som Kommissionen optager, garanteres af EU-budgettet. Hvis Jordan ikke lever op til forpligtelserne over for EU ift. tilbagebetaling af MFA-lånet, dækkes disse af hensættelser under garantifonden for aktioner i forhold til tredjelande på EU-budgettet.

I det omfang Jordans evt. manglende tilbagebetaling af MFA-lån ikke kan dækkes ved hensættelser i garantifonden til aktioner i forhold til tredjelande på EU-budgettet, vil det have statsfinansielle konsekvenser for Danmark via påvirkning af EU-budgettet. Ved et MFA-lån på 500 mio. euro skønnes Danmark således i sidste ende at garantere for ca. 85,7 mio. kr. via EU's budget.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget ventes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for Jordan, idet MFA-lånet bidrager til at understøtte Jordans makroøkonomiske, finansielle og politiske stabilitet. EU som helhed er den største samhandelspartner for Jordan, både ift. import og eksport. Øget økonomisk stabilitet i Jordan ventes således at have positiv indirekte effekt på EU.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt opbakning fra EU-landene til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om MFA til Jordan på op til 500 mio. euro i lån fra 2024-2027. Assistancen og de medfølgende betingelser ventes at hjælpe Jordan og understøtte landets finansielle og økonomiske situation, herunder ved at fremme gennemførelsen af nødvendige reformer.

Regeringen støtter, at der fastlægges et aftalememorandum for låneaftalen, hvor de jordanske myndigheder forpligter sig til at leve op til relevante økonomiske og politiske betingelser for MFA, særligt gennemførelse af reformer og overholdelse af retsstatsprincipper, grundlæggende rettigheder og menneskerettigheder. Regeringen støtter ligeledes, at forslaget om MFA til Jordan afholdes inden for EU's eksisterende budgetrammer.

Regeringen finder, at makrofinansiel assistance og de medfølgende betingelser er sagligt begrundet med henvisning til konkrete behov.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.